

RELATIVIZACION E REPRESA PRONOMINALA EN LENGADOCIAN

PLAN DE L'ARTICLE :

INTRODUCCION (*que* relatiu vs. *que* conjontiu)

CAPÍTOL I

CONDICIONS LOCALAS DE LA REPRESA PRONOMINALA

(CONSTITUCION INTÈRNA DE LA RELATIVA, NATURA DE L'ANTECEDENT, TEMPS RELATIU)

- a) subjèctes, objèctes e antecedents (l'interpretacion restrictiva de las relativas ordinàrias)
- b) exclusion de la represa pronominala e duplicitat estructurala intèrna
- c) diversitat semantica dels antecedents non pronominalizables
- d) marcatge temporal del vèrbe relatiu

CAPÍTOL II

CONDICIONS GLOBALAS DE LA REPRESA PRONOMINALA

(ESTATUT SINTACTIC DE LA PRINCIPALA)

- a) subordinacion e pronominalizacion de la pincipal
- b) dislocacion e analisi tematica de las proposicions
- c) relativas apositivas, relativas raportadas a un indefinit

CONCLUSION (las relativas complèxas)

BIBLIOGRAFIA

INTRODUCCION

(*que* relatiu vs. *que* conjontiu)

Un fenomèn sovent jutjat tipic del lengadocian – la represa pronominala intèrna a las proposicions relativas – pausa en realitat de problèmas d'òrdre plan general.

Mas illustrem aquel fenomèn amb :

- (1) (a) *lo vesin que coneisses a las claus*
- (b) *lo vesin que lo coneisses a las claus*

e constatem que recòpa normalament la possibilitat d'introduire las dichas proposicions per una simpla conjoncion :

- l'òm a efectivament costuma d'admetre que las estructuras de la mena de (1a) compòrtan un pronom relatiu : lo vèrbe subordinat i apèla un complement que, li succedissent pas, pòt pas que lo precedir e correspondre a l'introduccion de la proposicion, a *que* en l'ocurréncia. Una tala analisi pren en compte, solide, la valor anaforica del complement en question, lo fach que representa *stricto sensu* lo nom *antecedent* e que se pòt assimilar doncas,

d'un biais derivatiu, a una posicion liminara de la subordinada, intermediària entre lo dich antecedent e lo vèrbe definissent la foncion.

- l'analisi de *que* coma relatiu s'impausa pas per contra dins lo cas de (1b) : l'element qu'anaforiza l'antecedent dins la subordinada es naturalament *lo* e l'introductor *que* pòt doncas reprene la siá valor acostumada de conjoncion, illustrada en :

(2) *sabi que vendrà*

Notem que la preséncia d'un pronom al dintre de la relativa es pas totjorn un criteri decisiu dins l'analisi del seu introductor. Se l'òm seguís Alibèrt, las relativas de :

- (3) (a) *l'ostal qu'èra nascut*
(b) *aquel òme que parlatz*
(c) *amb lo camin que l'òm va a la glèisa*

compòrtan un pronom pas mai en posicion iniciala qu'en posicion intèrna : en d'autres mots, *que* i es una simpla conjoncion perqu'apareis pas regit de la preposicion correspondent a la foncion relativizada. A l'invèrs, la relativa de valor locativa de :

(4) *lai aviá un trauc ont la murga aguèt lèu fach de i s'engulhar*

e mai incluga l'element conjonch amb lo vèrbe *i*, es introducha per un morfèma dont l'estatut pronominal, en particular a causa de sos emplecs interrogatius, fa pas cap de docte. Interessant tanben es lo cas de la relativa de :

(5) *lo jorn que venguèt*

ont la foncion relativizada es pas de natura preposicionala mas correspond pas per aquò a un objècte, e ont aital, a l'acostumat, los gramaticians identifican pas de pronom.

CAPÍTOL I

CONDICIONS LOCALAS DE LA REPRESA PRONOMINALA (CONSTITUCION INTÈRNA DE LA RELATIVA, NATURA DE L'ANTECEDENT, TEMPS RELATIU)

a) subjèctes, objèctes e antecedents (l'interpretacion restrictiva de las relativas ordinàrias)

Mas vengam-ne a la represa pronominala e admetam, en primièira aproximacion, qu'es lo fach de relativas dont l'antecedent es destacable del demai de la proposicion ; las estructuras de (1) altèrnan amb :

(6) *lo vesin que (lo) coneisses, a las claus*

Per contra, l'antecedent de :

(7) *la peur qu'aviá d'oblidar o i fasiá notar tot*

jamai non se dislòca de la principala e se pòt pas reprene per un pronom ordinari al sen de la subordinada. Es çò que demòstra :

(8) (a) * *la peur qu'aviá d'oblidar, o i fasiá notar tot*
(b) * *la peur que l'aviá d'oblidar o i fasiá notar tot*

Lo contrast entre (1) e (7) a plan segur una fundamenta interpretativa : per èsser dislocat, un antecedent se deu daissar concebre en defòra de tot rapòrt foncional. A aquel propaus, virem-nos daus lo paradigma :

(9) (a) *se vendián de libres*
(b) *se vendián pas de libres*
(c) *de libres se vendián*
(d) *de libres se vendián pas*

Los primièrs dos exemples mòstran que l'atribucion d'una denotacion tangibla a un regim, l'actualizacion de sa referéncia es entièrament condicionada pel rapòrt estructural que lo caracteriza : quand l'element rector es associat a una negacion, quand lo rapòrt interpretatiu implicat per la reccion es entampat per una negacion, una tala actualizacion a pas luòc : *libres* en (9b) a pas cap pus de referéncia que virtuala, renvia pas a cap de realitat establida.

Aquel meteís nom *libres* se revelant al contrari referencialament autonòm en posicion de subjècte. (9d) diferís de (9c) per la dissociacion que i s'opèra, al nivèl interpretatiu, entre lo nom subjècte e la relacion descricha pel vèrbe : *libres* garda pas mens, dins l'estructura considerada, un gra referencial plen ; pòt èsser anaforizat dins un enonciat subseqent, un enonciat de la mena de :

(10) *respondián pas a la demanda de la practica*

e aital se destriar de l'objècte associat a una negacion illustrat en (9b).

Aquò dich, cal observar que la dissociacion entre lo subjècte e lo vèrbe en (9d) es sonque relativa. (9d) se daissa pas interpretar sens se desdoblar, sens implicar - o presupausar - (9c). *libres* a en (9d) una interpretacion « partitiva » : se i denòta de fach, coma mòstra lo fenomèn d'anafòra, d'entitats satisfasant pas a la descripcion associada a *se vendre*, referís de drech a d'autres entitats, respondent elas a la dicha descripcion. Semblabla observacion s'explica sonque se l'òm admet qu'en matèria de lenga, lo contengut pòt informar lo contenent, que la produccion de las proposicions pòt influir sus lor estructura intèrna. Òm concep alara que lo rapòrt entre lo subjècte e lo vèrbe siá en cas de se modelar sus aquel entre

l'enonciator e l'enonciat, e qu'aital non siá jamai exclusiu sens aparéisser atanben inclusiu : la definicion d'un allocutari, d'un *tu* exclus de la paraula se fa pas sens aquela d'un *ieu* que i es el engatjat, sens reconéisser un *ieu* dins lo *tu* en question.

Sembla per contra natural de considerar que la definicion efectiva d'un subjècte de paraula, l'emergéncia d'un *ieu* sus la basa d'una presa de paraula particulara es possibla sens exclusion, coma la mèra mesa en plaça d'un tipe, d'una classa : se pòt aital explicar qu'associat a un predicat non negat, un subjècte a pas a recebre una interpretacion « duala », partitiva, que (9c) implica pas (9d) - e mai l'excluga pas. Totas aquelas consideracions, òm o aurà comprés, fasant valer lo fach que lo subjècte es analisable, dirèctament o indirèctament, *via* lo fenomèn de l'acòrdi verbal, en tèrmes de persona, en tèrmes d'identitat o de distincion relativament a una tala categoria.

Per ne tornar a la nòstra discussion anteriora, se pòt abançar que l'antecedent es d'ausida comparable a un subjècte en (1) mas non pas en (7). Sufís per aquò d'observar lo contrast entre los sintagmas :

- (11) (a) *lo vesin que (lo) coneisses pas*
(b) * *la paur qu'aviá pas d'oblidar*

d'enregistrar la possibilitat – o l'impossibilitat – de dissociar l'antecedent de (1) e de (7) del vèrbe relatiu, de la propietat estacada a aquel vèrbe. Una tala comparason se deu plan segur apevar sul caractèr « restrictiu » - per reprene un tèrme consacrat – de la relativa presenta en (11a) : lo seu antecedent s'interprèta coma lo produch d'una « restriccion » operada al sen d'un ensemble mai vast, se definís dins un rapòrt de complementaritat amb d'elements respondent positivament a la descipcion portada pel vèrbe. Parièira interpretacion s'impausant pas – e mai siá possibla - dins lo cas de (1), aquestas remarcas revenon a assimilar l'antecedent *vesin* dels nòstres exemples al subjècte *libres* de (9), dont l'extension pòt o deu, jos l'accion d'una negacion, aparéisser parciala, « restrencha ».

Per çò qu'es de l'antecedent de (7), lo seu estatut es, coma se ven de daissar entendre, mai problematic. L'impossibilitat de lo dissociar del vèrbe relatiu *via* una negacion lo destria clarament d'un regim ; òm a, en mai de (9b) :

- (12) *aviá pas paur d'oblidar*

paur ocupa ben doncas, en (7), una posicion comparabla a la d'un subjècte, una posicion requesissent de sa part una valor referenciala plena, una extension consistenta. Mas a pas – es

çò que venèm justament de supausar - las ressorsas d'un subjècte per respondre a una tala exigéncia : li cal èsser, tal un regim, religat a un predicat relatiu non negat per i satisfar.

L'estatut de l'antecedent de (7) semblarà mens paradoxal al lum de :

- (13) (a) *la paur qu'aviá èra d'oblidar*
(b) *la paur que (l) aviá (pas) (,) èra d'oblidar*

(13) revèla lo caractèr decisiu de la completiva dins l'estructuracion de (7) : liure de tota complementacion al dintre de la relativa, l'antecedent *paur* i pòt èsser pronominalizat o raportat a un predicat negatiu ; se mòstra, per subrepés, destacable de la principala. En resumit, la relativizacion d'un regim es sevèrament constrencha quand aqueste es dirèctament aparelhat amb un constituent de meteis tipe foncional.

b) exclusion de la represa pronominala e duplicitat estructurala intèrna

Merita de justificar los tèrmes d'aquestas analisis, l'idèia qu'en (7) l'infinitiu *oblidar* es un regim comparable al nom *paur*. Avèm admés totara que lo fenomèn enonciatiu èra en cas d'informar l'estructura de la proposicion, que la nocion de subjècte èra d'esséncia personala. Aquel postulat conferís una duplicitat de principi a l'estructura o a la nocion en question. Lo subjècte precedís la sequéncia tant coma ne participa : una meteissa enonciacion lo pòt far intervenir dins doas relacions distintas, una inclusent - presupausant – l'autra. Considerem efectivament (12), o encara :

- (14) *aviá paur d'oblidar*

Cadun d'aqueles exemples met en causa dos procèses que un se daissa concebre totalament independentament de l'autre : la realitat denotada per *aviá (pas) paur* i se compren sonque en relacion amb lo procès descrich per *oblidar*; correspond a un estat provocat per la situacion descricha per *oblidar*.

O puslèu per l'evocacion d'una tala situacion : efectivament, tant (12) coma (14) presenta dos pans de la realitat, dos aspèctes del mond, un virtual, relevant de la mèra evocacion e l'autre concret, sensible. En d'autres tèrmes, se se pòt establir un rapòrt logic entre los dos constituents de (12) o (14), aqueste es sonque de rigor : es pas absolutament vertat que un – *oblidar* – siá dirèctament religat al mond exterior e l'autre – *aviá (pas) paur* – exprimisca sonque una subjectivitat relativa a aquel element objectiu ; lo constituent *aviá (pas) paur* tend a prene el meteis una valor objectiva, es assertat al detriment de *oblidar* que

demòra finalament un mèr element de representacion, qu'a pas en definitiva de referéncia que virtuala.

Aquò dich, va plan de repetir que, e mai l'acte enonciatiu vise mai que mai *aviá (pas) paur* en (12) o en (14), la plaça de *oblidar* es d'un biais primordiala dins aqueles dos exemples : sens reala portada sus la realitat concreta, sens cap pus de valor que conceptuala, la proposicion *oblidar* se presenta ni per tot coma una causa del procèssus mental descrich per *aviá paur*, un tal rapòrt podent èsser d'a vegadas entampat per una negacion. Comparem d'alhors, a aquel propaus, (12) o (14) a :

(15) *faguèt atencion d'oblidar pas*

La segonda proposicion de (15) representa la resultanta de la primièira : (15) descriu un procèssus d'evitament, l'activitat denotada per *faguèt atencion* dins aquel exemple tendent a realitzar la situacion contrària d'aquela evocada per *oblidar*, a exclure la situacion evocada per *oblidar* de la realitat. En tèrmes mai precisas encara, l'estructura resultativa de (15) se destria de las estructuras causalas de (12) o (14) en incluent totjorn al sen del seu segond constituent una negacion, aquestas alternant amb :

(16) *aviá (pas) paur d'oblidar pas*

e aquela fasant pas, per sa part, parelh amb de frasas coma :

(17) **faguèt atencion d'oblidar*

E mai en podent pas aculhir de negacion al dintre del seu primièr constituent ; (12) o (16) contrastan amb :

(18) **faguèt pas atencion d'oblidar pas*

Aqueles duas constrenchas invèrsas impausadas a la negacion en (15) s'explican tanlèu considerar los ponches següents :

- lo pròpri d'un subjècte es de poder èsser presupausat, d'èsser identificable dins los quites cases ont es associat a un vèrbe negat ;
- lo pròpri de la perifrasi verbala *far atencion* es de seleccionar un subjècte uman, un agent, un subjècte que, intrinsècament, per un real estatut personal, apareis presupausat. E tanben de far dependre aquel mòde de seleccion de la valor negativa del seu regim quand aqueste es de natura proposicionala. En d'autres tèrmes, lo subjècte de *far atencion* es seleccionat del meteis biais que lo seu regim s'aqueste es proposicional. Lo dich subjècte se compòrta pas doncas, dins tal cas, coma una posicion vertadièrament autonòma del predicat subsequent, definibla *in se* abans d'aparéisser compatibla amb lo sintagma en question : lo seu caractèr

presupausat, lo seu caractèr personal, agentiu, lo deu a aquela relacion que *far atencion* establís entre el e un predicat negatiu, semblabla paradòxa rendent compte, en parallèl, de la necessitat per la dicha perifrasi d'adoptar una forma afirmativa ; se lo primièr predicat de (15) es pas negat, es perque d'el depend l'atribucion d'una referéncia al subjècte.

Las consideracions que precedisson permeton de tractar, notem-o, de l'omission de la negacion dins¹ :

(19) *fai atencion d'oblidar !*

Es efectivament possible d'admetre que las imperativas se distinguisson de las autras estructuras sens subjècte exprimit en supausant puslèu que presupausant una tala entitat foncionala. Dins las indicativas :

(20) (a) *fau atencion*
(b) *fas atencion*
(c) *fa atencion*

lo subjècte al qual se rapòrta lo vèrbe pòt èsser considerat coma ja present al moment qu'una tala relacion s'establís : present dins lo contèxte fisic, material de l'enonciat dins lo cas de (a) o (b) ont lo subjècte, efectivament, a una valor deïctica ; present dins lo contèxte linguistic, lo discors dins lo cas de (c) ont aquela meteissa entitat foncionala es de natura anaforica.

La sequéncia imperativa illustrada en (19) apelant, per sa part, una tota altra analisi : e mai se destrie pas en substància de lo de (20b), lo subjècte de (19) deu èsser vist coma definit, designat per la produccion de la sequéncia. L'atribucion d'una valor de vertat a (19) es entièrament condicionada per son enonciacion o, milhor, son interpretacion, sa recepcion per un allocutari : es l'allocutari qu'es cargat d'executar (19), de far que (19) en definitiva se verifique, referisca. En d'autres mots encara – e donam aquí tot lor sentit als propausas liminars del precedent paragraf, l'allocutari de (19) es solament supausat puèi que jamai non se definís tal qu'*a posteriori*, que la sequéncia qu'*a priori* i se rapòrta jamai non es valida al moment qu'es proferida.

Aquela conclusion podent pas èsser realament convencenta sens un retorn a l'exemple (20b). Lo subjècte i es tanben interpretat sus la basa d'una anticipacion mas un tal movement

---

¹¹ La perifrasi verbala *prene garda* es en tot ponch comparabla a *far atencion* (cf. en particular l'omission de la negacion dins *pren garda d'oblidar !* e l'impossibilitat de la construccion relativa * *la garda que prenguèt d'oblidar pas* (sus una tala impossibilitat, cf. *infra* dins lo tèxte)).

interpretatiu es complit abans que s'acabe la sequéncia ; es çò que mostrariá un examèn aprigondit de la conjugason, dels fenomèns d'acòrdi, e es çò qu'explica, tanplan, que (19b) tròbe finalament una vertadièira portada o coesion referenciala, que se done per averada, lo seu subjècte gausissent en definitiva del meteis caractèr de prealable qu'un enonciator. En resumit, l'abséncia de subjècte al sen d'una indicativa es accidentalala, non significativa mentre qu'es definitòria dins lo cas d'una imperativa.

Per ne tornar ara, a (19), es legitim de pensar que l'expression de la negacion i es suspenduda parièrament a la del subjècte, aquela garantiissent, dins la configuracion lexicala examinada, l'identificacion d'aqueste..

La comparason entre las combinasons proposicionalas de tipe causal illustradas en (12), (14) e las de tipe resultatiu produchas en (15) geta un lum novèl sus la relativizacion. Efectivament, sonque aquelas daissan presa a una tala operacion ; se, coma atèsta (7), l'introductor de proposicion *paur* es relativizable, ne vira pas aital de l'element de meteis estatut *atencion*, (15) podent pas donar luòc a de complèxes de la mena de :

(21) * *l'atencion que faguèt d'oblidar pas*

En d'autres mots, l'introductor d'una proposicion jamai non es relativizat se n'es pas referencialament autonòm ; en (12) o en (14) mas non pas en (15), lo subjècte de la primièira proposicion es totalament independent de la segonda del ponch de vista de la referéncia, li es presupausat, una analisi extensibla al regim associat al subjècte en question. Los substantius *paur* ni mai *atencion* an pas de denotacion pròpria, caracterizan lo meteis referent que lo subjècte dont son predicats e sonque lo primièr d'entre eles apareis doncas presupausat a la proposicion formada per *oblidar*. En conclusion, l'introductor d'una proposicion es relativizable pas que se se renga al costat d'un subjècte realament periferic per rapòrt a la proposicion qu'introdutz, pas que se se tròba el meteis investit d'aquel caractèr de periferia, de presupausat, que fa un subjècte.

Dins lo rasonament que precedís, un ponch demanda d'èsser explicitat. Venèm de pausar que lo nom de las perifrasis *aver paur*, *far atencion* se destria pas, referencialament, del subjècte qu'aquestas i son raportadas. Un tal postulat rend compte de l'agramaticalitat de (11b) ont, perque la negacion lo ne garda, lo nom *paur* pòt pas èsser assimilat al subjècte, ont, finalament desprovesit de tota extension concreta, lo dich nom se prèsta pas a la relativizacion. Sembla pr'aquò contradich per (13b), un tal exemple suggerissent l'aptitud del

substantiu de *aver paur* a jugar lo ròtle d'antecedent d'una relativa negada. La contradiccion s'esvanís tanlèu supausar que la posicion finala de proposicion conferís una valor referenciala intrinsèca al nom que l'ocupa : se l'òm admet, coma avèm fach pus naut, un principi d'isomorfia entre contengut e contenent, se l'òm considèra que l'univèrs de la paraula, l'escambi linguistic es apte a modelar lo monde denotat, alara l'òm conceprà aisidament que l'identificacion successiva de supòrts per l'enonciacion, lo fenomèn de torn de paraula tròbe un rebat dins aquel movement de bascul pel qual lo rèma de tal o tal enonciat es destinat a devenir lo tèma d'un enonciat subsequent, pel qual un referent apelat per una foncion - e coma tal solament supausat, indefinit – es destinat a devenir al seu torn un tèrme presupausat, definit, apelant una foncion. Estipular un principi de conversion d'objècte – de regim, de fòcus – en subjècte, de fin en començament permet doncas de comprene perqué *paur* pòt èsser referencialament autonòm del subjècte relatiu en (13b) mas non pas en (7) ; se l'òm se'n ten a las analisis qu'avèm propausadas d'aqueste exemple, lo substantiu *paur* i representa efectivament una posicion iniciala puslèu que non pas finala, participa d'una expansion cap a l'esquèrra de la proposicion que lo seguís. Una tala expansion respond a un movement d'annexion dels referents presupausats o dels rapòrts de subjectivitat que lor son ligats a la proposicion que ne beneficia : tròba son amplor maximala dins maitas configuracions qu'aquela instanciada en (7), dins la configuracion presentada en (15) en l'ocurréncia ont lo subjècte annexat deven un dependent foncional de la proposicion expandida e ont la proposicion expandida, en adoptant la valor de consequéncia, pèrd tota primautat interpretativa.

c) diversitat semantica dels antecedents non pronominalizables

Aquestes rapèls permetràn de contunhar la descripcion de las relativas d'antecedent non destacable e sens represa pronominala intèrna possible. Una proposicion se pòt expandir cap a l'esquèrra sens qu'aquel movement recòpe cap de relacion logica. Dins las configuracions :

(22) *aviá costuma / l'intencion de los recebre*

cap de rapòrt de causalitat – o de consequéncia – es pas exprimit : lo primièr constituent descriu tant solament una valor, un aspècte del segond e non pas un procès *in se*. (22) ilustra aital un rapòrt de coïncidéncia, d'identitat, puslèu que d'implicacion ; se daïssa parafrasar per de torns copulatius de la mena de:

(23) *la siá costuma / la siá intencion èra de los recebre*

çò que pòria pas èsser lo cas d'una estructura de matís causal tala (14)² :

(24) * *la siá paur èra d'oblidar*

Òr, coma atèsta la libertat de negar un o l'autre dels seus dos constituents :

(25) *aviá (pas) costuma / l'intencion de los recebre (pas)*

(23) es pas lo luòc de cap d'encambament foncional radical, de cap d'annexion definitiva al segond predicat de las posicions que li son presupausadas : lo subjècte de *aver costuma*, *aver l'intencion* garda son autonomia referenciala, e amb el lo nom constitutiu d'aquestas perifrasis, un nom relativizable doncas . A aquel propaus, virem-nos dèus :

(26) (a) *la costuma qu'aviá de los recebre n'aviá faches de vertadièrs amics*
(b) *l'intencion qu'aviá de los recebre l'obliguèt a reportar son viatge*

e constatem que los sintagmas amb relativa de (26) son pas destacables, pòdon pas inclure de represa pronominala :

(27) (a) * *la costuma qu'aviá de los recebre, n'aviá faches de vertadièrs*
amics
(a') * *la costuma que l'aviá de los recebre n'aviá faches de vertadièrs*
amics
(b) * *l'intencion qu'aviá de los recebre, l'obliguèt a reportar son viatge*
(b') * *l'intencion que l'aviá de los recebre l'obliguèt a reportar son viatge*

ni mai d'alhors de negacion :

(28) (a) * *la costuma qu'aviá pas de los recebre*
(b) * *l'intencion qu'aviá pas de los recebre*

totas caracteristicas partejadas, doncas, amb lo complèxe relatiu de (7).

---

²De fach, se tròba *la siá sola paur èra d'oblidar*, çò que suggerís que *paur* es pas religat al nombre aital coma *costuma*, *intencion* e que jamai non s'assòcia amb una tala categoria qu'amb l'ajuda d'un marcaire explicit (militan dirèctament en favor d'aquela analisi : l'emplec absolut de *paur* dins *aver paur* ; la determinacion de *paur* per d'intensius coma *tal*, *tant* dins *aviá tanta / una tala paur d'oblidar qu'o notava tot*, de correlacions que dintran en rapòrt de parafrasa amb las construccions relatives aici estudiadas).

Notem que *paur* se destria de *costuma*, *intencion* en apareissent lexicalament religat, dins la relativa, a de proposicions conjugadas (a *aviá costuma que tot foguès prèst* / * *la costuma qu'aviá que tot foguès prèst*, opausar *aviá paur que res non foguès prèst* / *la paur qu'aviá que res non foguès prèst*) (coma antecedents analògs a *paur* sul plan semantic e, al mens per las darrièiras doas propietats citadas, sus aquel de la sintaxi, cal citar *enveja*, *set* (cf. *la set qu'aviá d'èsser complimentat lo rendiá nèci*, *aviá tanta / una tala set d'èsser complimentat que ne veniá nèci*), *desir*, *sentiment*, *impression* (un darrièr grope d'antecedents es format per *jòia*, *onor*, *privilègi*, antecedents que no'n contentarem de senhalar aici que son parafrasables sus la basa de torns correlatius mas compatibles amb d'adjectius de la mena de *bèl*, *brave*, *grand*, *immens* (cf. *l'immensa jòia qu'aviá de lo trobar lo fasiá quequejar*, *aviá una tala jòia de lo trobar que ne quequejava*)).

Al darrièr tipe de relativa identificat, un tipe predicatiu puslèu que causal, se deu restacar la proposicion acompanhant *bais* en :

(29) *lo biais qu'aviá de lor respondre los fasiá inquietar*

Efectivament, en mai de totas las improprietats enumeradas çaisús :

- (30) (a) * *lo biais qu'aviá de lor respondre, los fasiá inquietar*
(b) * *lo biais que l'aviá de lor respondre los fasiá inquietar*
(c) * *lo biais qu'aviá pas de lor respondre*

aquesta a per especificitat de donar luòc a de parafrases talas :

(31) *lo seu biais de far èra de lor respondre*

Aquò dich, se (31) es ben predicatiu, copulatiu, se'n disitnguís pas mens de las estructuras produchas pus naut a propaus dels noms *costuma*, *intencion* ; abans d'i èsser raportat a un atribut, lo subjècte i deu èsser completat del generic *far*, una constrencha que se verifica pas ges en (23). Examinem aquí-dessús :

- (32) (a) * *lo seu biais èra de lor respondre*
(b) * *la siá costuma / la siá intencion de far èra de los recebre*

Un tal constat mena a precisar encara mai lo rapòrt d'expansion esquèrra o de presuposicion discutit dins aquelas paginas. Se pòt veire dins lo nom *biais* donat en exemple çaisús la mèra expression de la subjectivitat : lo nom *biais* exprimis lo ligam singular qu'unís una accion a l'agent que n'es lo supòrt, descriu la valor particulara que pren tala o tala accion un còp religada a tal o tal agent. Se destria sus aquí dels noms *costuma* o *intencion* eles tanben examinats : sul plan referencial, *costuma* o *intencion* son pas absolutament coextensius amb lo vèrbe associat ; denòtan una temporalitat, una permanéncia *a priori* estrangiera a aqueste, inscrivon l'agent dins un autre temps que lo de son accion. D'aquí lor capacitat a èsser emplegats sols o, a l'invèrs, lor incapacitat a èsser associats a dos vèrbes a l'encòp : d'aquela autonomia denotativa parciala lor propension a endorsar la valor de cap – d'element principal – puslèu que d'expansion, a escapar a lor estatut de principi. L'atribut *recebre* de (32b) pòt pas èsser predicat de *far* perqu'aqueste es pas, en definitiva, l'element principal al dintre del sintagma subjècte, que i es pas accessible ; i representa, d'un biais, un simple complement, un constituent apelat pel nom *costuma* o *intencion* - que *costuma* o *intencion* permeton de supausar - e es sus parièira basa estructurala que lo rapòrt de predicacion just envisatjat se deu verificar : en (23), *recebre* correspond a una de las valors qu'es *a priori* possible d'atribuir als noms precitats, o encara, a un element de la classa d'accions qu'aquestes *a priori* recobrisson, a un complement qu'aquestes autorizan a definir *in absentia*.

Lo nom *biais* de (31), qu'a pas cap pus d'estatut, doncas, que lo d'expansion, entampa pas per contra lo ligam entre los dos vèrbes que n'es seguit : a pas lo caractèr de cap, apèla pas, permet pas de supausar lo vèrbe adjacent – lo qual vèrbe deu demorar present coma atèsta (32a).

La dependéncia del nom *biais* relativament al vèrbe que li succedís apareis al lum d'una altra donada. Se *costuma* o *intencion* son susceptibles de formar sintagma amb de vèrbes negats, ne vira pas aital de *biais*, una particularitat enregistrada en :

- (33) (a) *la siá costuma / la siá intencion de los recebre pas*
(b) * *lo seu biais de lor respondre pas*

L'impossibilitat de (33b) mòstra ben que la valor referenciala del nom precitat residís entièrament dins la dels tèrmes cooccurrents, es entièrament inferibla del contèxte : lo vèrbe qu'acompanha pòt pas veire sa capacitat a referir compromesa sens que tanben la siá pròpria apareisca nulla e que l'estructura siá regetada. Cèrtas, parallèlament a (33), se tròba :

- (34) (a) *la costuma / l' intencion qu'aviá de los recebre pas*
(b) *lo biais qu'aviá de lor respondre pas*

ont *biais*, aital coma *costuma* o *intencion*, es en relacion amb un vèrbe negat. Mas una tala relacion es indirècta e mediatizada per un vèrbe del seu latz assertat. En d'autres tèrmes, lo predicat de (34), mas pas lo de (33), identifica un agent e casís un nom coma *bais* d'una basa referenciala.

Las consideracions que precedisson, se serà notat, van al sens contra de cèrtas afirmacions nòstras sus la referéncia del subjècte. Avèm mai admés qu'aquesta èra autonòma, presupausada relativament al predicat. Las donadas que se venon d'establir fòrçan a restrénger la portada d'aquel postulat als contèxtes diches « finits », a pausar que lo subjècte d'un infinitiu a pas necessàriament cap pus de referéncia que la qu'aqueste li ofrís. A pròva l'invariabilitat, justament, d'aquela mena de forma, lo fach que cap de valor intrinsèca – preestablida - del subjècte a pas a èsser invocada dins la definicion d'un infinitiu, dins sa reconeissença formala. Examinem sul plan de l'acòrdi lo paradigma :

- (35) *lo meu / teu / lor biais de lor respondre*

e opausem-li :

- (36) *lo biais qu'aviá / qu'aviás / qu'avián de lor respondre*

ont los diferents subjèctes que l'interpretacion i rapòrta l'imperfach an una incidéncia sus sa formacion exacta, se daissan deduire d'una tala formacion.

Tot aquò revenent a dire, doncas, que lo subjècte d'un infinitiu pòt quitar d'èsser identificable : sufís per aquò que jos l'efècte d'una negacion, lo contengut d'aquela entitat verbala apareca pas pus actualizable, que la descripcion naturalament estacada a la dicha entitat siá pas pus aplicabla a cap de referent. E tanben que l'infinitiu participe pas d'un contèxte se qualificant d'ausida coma proposicional : en (33a), los infinitius negats fan seguida a de noms apelant de complements d'aquela natura e son predicats d'un subjècte que lor es, en definitiva, presupausat. Un tal rapòrt de presuposicion pòt pas jogar dins lo cas de (33b), ont *biais* a pas, relativament al constituent subseqüent, l'estatut de cap mas sonque d'expansion.

La diferéncia interpretativa que separa los noms *costuma*, *intencion* del nom *biais* tròba un rebat dins lor emplec meteís d'antecedents. Los complèxes relatius produches en (29) o (34b) an una distribucion extrèmament limitada ; foncionan quasi exclusivament coma los subjèctes de predicats denotant una emocion, un afècte, una impression. Los exemples precitats alternan amb :

(37) *lo biais qu'aviá de lor respondre (pas) los amusava / lor agradava / lor semblava completament desplaçat*

En d'autres mots, se las relatives de (29), (34b) o (37) descrivon una scèna, una situacion objectiva, la principala que i son raportadas fornís una apreciacion subjectiva d'aquesta : los exemples precitats illustran la capacitat qu'an las sequéncias linguísticas a se desdoblar, a metre en causa doas representacions, una subordinada a l'autra. A definir dos subjèctes, un implicat dins l'accion concreta e l'autre entretenant un rapòrt sonque abstrach amb lo mond.

Totes aquestes propausas menant, d'alhors, a modificar, a alargar la presentacion facha pus naut del nom *biais* : *biais* descriu pas solament la valor particulara que tal o tal subjècte pòt conferir a tal o tal tipe d'accion. Es tanben apte a denotar la valor qu'un rapòrt intersubjectiu imprimís a una accion particulara. Aquesta definicion, illustrada doncas per l'emplec relatiu del nom considerat, rend compte de son eventuala associacion amb una negacion : o avèm mai dich, una accion, a un nivèl de principi, al nivèl ont se definisson las unitats de lenga, lo lexic, correspond estrictament a la categoria del vèrbe. Es pas qu'*a posteriori*, per çò que dins los faches, un vèrbe deu èsser raportat a una posicion prealablement definida, una posicion subjècte, qu'aquela mena de realitat tròba d'a vegadas son expression dins la negacion. En resumit, las premissas :

- lo nom *biais*, las propietats que i son estacadas, dintra dins la definicion d'una accion,

- la negacion pòt dintrar dins la definicion d'una accion sonque en conformitat amb una predicacion, dins un rapòrt entre lo vèrbe e una posicion preestablida, un subjècte,

autorizan la conclusion :

- lo nom *biais* pòt dintrar dins la definicion d'una accion « negativa » (descricha sus la basa d'una negacion) sonque d'un biais segondari, dins un quadre proposicional alargat fasant intervenir un segond subjècte (o un segond referent aparentat al subjècte).

Abans de clare totas aquelas definicions, merita de soslinhar que concernisson pas los noms *costuma* o *intencion*, que de tals lexèmas descrivon non pas tant una accion coma sa temporalitat, o lo referent uman que n'es lo supòrt.

Per ne tornar, ara, a l'emplec extrèmament limitat de *biais* coma antecedent, va plan de senhalar qu'aqueste pòt daissar plaça als noms *costuma*, *intencion* dins d'estructuras de la mena de (29), (34b) o (37) :

(38) *la costuma / l'intencion qu'aviá de los recebre (pas) los fasiá inquietar / los amusava / lor agradava / lor semblava completament desplaçada*

mas que dins d'estructuras talas :

(39) *presavan / trobavan desplaçada la costuma / l'intencion qu'aviá de los recebre (pas)*

la comutacion invèrsa se verifica pas ³ :

(40) * *presavan / trobavan desplaçat lo biais qu'aviá de lor respondre (pas)*

Un tal contrast s'explica tanlèu considerar que *biais* es desprovesit de contengut intrinsèc : pòt pas doncas èsser apelat, seleccionat per un vèrbe, ne representar lo complement. Li es permès, per contra, de figurar en posicion subjècte, una posicion que dintra en relacion amb lo vèrbe sonque *a posteriori* e ont es doncas, d'ausida, raportable a la proposicion relativa.

Notem que l'egala acceptabilitat entre :

(41) *lo biais de lor respondre los fasiá inquietar / los amusava / lor agradava / lor semblava completament desplaçat*

e :

---

³En realitat, se tròba *me rapèli lo biais qu'aviá de lor respondre (pas)*, una estructura que i cal acordar tota la particularitat d'una exclamativa (altèrna amb *me rapèli cossí lor respondiá (pas)*) (daissarem aici de costat las exclamacions o questions « amagadas » (las de *la cara qu'aviá !* , *sai pas pus lo camin que cal prene*), las qualas accèptan pas la represa pronominala).

(42) *presavan / trobavan desplaçat lo seu biais de lor respondre*

suggerís que lo subjècte dels infinitius interven pas al moment que son establidas las relacions lexicalas, qu'entampa pas l'establiment de talas relacions. En (42), *biais* pòt dintrar en relacion amb l'infinitiu – e mai lo subjècte - subsequents al moment meteís de sa seleccion pel vèrbe antecedent : apareís doncas casit d'un contengut dins un tal temps, lo subjècte infinitiu essent d'un biais « invisible », se confondent amb la forma verbala aital liura de transmetre una significacion. En d'autres mots encara, seleccionats totes dos, lo complement e lo subjècte que lo seguís en (42) participan d'un meteís nivèl de representacion, an lo meteís gra de referéncia : ne vira pas aital en (40), ont la denotacion del dich subjècte es pas definida per un lexèma coocurrent mas plan assimilabla a una periferia, un exterior de l'enonciat, es d'esséncia personala.

La segonda remarca suscitada pel paradigma (38)-(40) es que, intrinsècament casits de significacion, los noms *costuma* e *intencion* pòdon solide satisfar a las constrenchas de seleccion impausadas per un vèrbe rector, pòdon completar, independentament de quina proposicion subsequenta que siá, los constituents verbals *presar* o *trobar desplaçat (/ da)*.

d) marcatge temporal del vèrbe relatiu

Lo còrpus reünit çaiçús nos permetrà de rectificar una de las nòstras afirmacions inicialas sus la represa pronominala intèrna a las relatives, sus la concomitència entre aquel fenomèn e la separabilitat de l'antecedent relativament a la principala. (39) met en evidéncia cèrta bivaléncia foncionala de las relatives de doble regim çai examinadas, lor aptitud a jogar – elas o lo constituent que contribuïsson a formar - lo ròtle d'objècte concurrentament a lo de subjècte. Òr, en foncion complement, se prèstan amb lor antecedent a un destacament :

(43) *la costuma / l'intencion qu'aviá de los recebre (pas), la presavan / trobavan*
desplaçada

aquò implicant pas, ni per tot, que pòscan inclure una represa pronominala :

(44) * *la costuma / l'intencion que l'aviá de los recebre (pas), la presavan / trobavan desplaçada*

e se verificant sonque se lo siti d'acuèlh precedís la proposicion principala :

(45) * *la presavan / trobavan desplaçada, la costuma / l'intencion qu'aviá de los recebre (pas)*

De talas observacions implican çò qu'enonciàvem ja a propaus del contrast entre (7) e (13) : la fin d'una sequéncia es assimilabla al començament d'una sequéncia avenidaira, un acte enonciatiu s'acaba pas sens ne prefigurar un novèl. Quand ocupan la posicion de regim, que tampan la sequéncia coma en (39), los noms *costuma* e *intencion* pòdon per anticipacion èsser raportats a una novèla enonciacion, se qualifcan, virtualament, coma los subjèctes d'un predicat subsequent. Son aital promoguts al reng d'aquela entitat qu'al dintre de la relativa los casís d'una referéncia : lor referéncia se pòt, tant coma la de la dicha entitat, presupausar, inscriure dins l'òrdre de la persona, exprimir per un pronom.

Una tala possibilitat es exclusiva dins d'estructuras talas (26a), (26b) ont *costuma* e *intencion* se tròban en posicion de subjècte. Ont cap pus de contèxte lor pòt pas èsser supausat que lo que lor es atribuït *de facto*, ont lo sol constituent que siá possible d'anticipar al moment de lor occurréncia es aquel predicat qu'en realitat lor es immediatament associat. En (26a) o (26b), *costuma* e *intencion* escapan pas al rapòrt de dependéncia que los caracteriza, lor subordinacion al subjècte relatiu essent intangibla e podent pas èsser remesa en causa – reportem-nos a (27a) o (27b) – per una dislocacion, una operacion que renviariá aqueles e aqueste a una meteissa periferia, un meteís òrdre referencial.

(45) ocasionant la meteissa mena de comentaris. Dins aquel exemple, es impossible de prestar a *costuma* e *intencion* una altra valor foncionala que la qu'es efectivament la lor. Cèrtas, los dos noms precitats an ben ben l'estatut de regims, de constituents pòsverbals. Mas ne son pas per tant reanalissables coma lo subjècte d'una predicacion a venir : un tal estatut, lo tenon d'un pronom que, el o lo vèrbe amb lo qual es conjonch, clau pas la sequéncia puèi qu'es seguit d'un constituent destacat. En resumit, conven de destriar entre sequéncias dobèrtas o al contrari tampadas, entre sequéncias se dobrissent sus una seguida discursiva o al contrari avent pas cap pus d'exterior que la referéncia, (43) e (45) illustrant, respectivament, los dos tipus sequencials.

Cal remarcar ara que las particularitats dels complexs relatius formats altorn de *costuma* o *intencion* se retròban en :

- (46) (a) *l'estatua que (*la) i descobriguèron lor semblèt d'una granda beutat*
 (b) *placèron dins una caissa l'estatua que (*la) i descobriguèron*

- (47) (a) ** l'estatua que i descobriguèron, lor semblèt d'una granda beutat*

- (b) *l'estatua que (*la) i descobriguèron, la placèron dins una caissa*
 (c) ** la placèron dins una caissa, l'estatua que i descobriguèron*

Las subordinadas presentadas çaisús appartenon pas al tipe estudiat fins ara : l'estructura n'es simpla (compòrtan un sol domèni proposicional) mas se'n destrian pas mens de las relatives ordinàrias per una incapacitat a aculhir en lor sen una represa pronominala. De fach, çò que las caracteriza en pròpri, es d'èsser al preterit : d'èsser pas interpretablas relativament a una referéncia preestablida, un contèxte fisic o discursiu coma serián las relatives al present o a l'imperfach. En d'autres tèrmes, se la subordinada de (46) o (47) se daissa ben raportar a un mond, es pas al mond ont se pòt enonciar, es a un mond encara a definir al moment que s'enóncia. Apareis aital a la periferia de la sequéncia sonque se i es interpretabla, ela e l'antecedent que contribuís a identificar, relativament a un ipotetic encadenament puslèu qu'a un discors atestat : en (47b) mas non pas en (47a) o (47c), la relativa a pas a èsser presupausada, lo primièr exemple representant, a la diferéncia dels dos segonds, un enonciat « dobèrt ».

Las donadas reünidas dins la presenta seccion autorizan doncas una conclusion : en lengadocian, un antecedent es pronominalizable al sen de la relativa associada a la sola condicion d'èsser interpretable relativament a una referéncia, un contèxte ja establhit. A la condicion, en particular, de pas totalament dependre sul plan referencial del subjècte relatiu, de participar pas, tals los noms *paur, costuma, intencion, biais* examinats pus naut, d'un sistèma de dobla reccion dins la subordinada. Ni mai d'èsser pas raportat, dins la relativa, a un temps que n'empache l'inscripcion dins un mond averat, una referéncia establida.

CAPÍTOL II

CONDICIONS GLOBALAS DE LA REPRESA PRONOMINALA (ESTATUT SINTACTIC DE LA PRINCIPALA)

a) subordinacion e pronominalizacion de la pincipal

Las doas clausas enonciadas en fin de capítol I agotan pas tot lo contengut descriptiu del postulat que son censadas d'illustrar. Efectivament, de còps que i a, aquò's pas la valor intrinsèca de l'antecedent o lo temps de la relativa mas lo contèxte proposicional ont aquel es inserit que n'empacha la pronominalizacion. Sus aquí, examinem lo paradigma :

- (48) (a) *sabi qu'a crompat lo libre que li as conselhat*
 (b) *sabi que l'a crompat, lo libre que li as conselhat*

(c) *sabi qu'a crompat lo libre que lo li as conseilhat*

- (49) (a) *o sabi, qu'a crompat lo libre que li as conseilhat*
(b) *o sabi, que l'a crompat, lo libre que li as conseilhat*
(c) * *o sabi, qu'a crompat lo libre que lo li as conseilhat*

(48) met en causa una relativa ordinària, una relativa de l'antecedent destacable e apta per consequent a inclure una represa pronominala. La proposicion que completa *libre* en (49) sembla ela atípica, puèi que presenta la primièira caracteristica mas pas la segonda : una tala anomalia es solide imputabla al contèxte d'aquel nom, a son integracion a una proposicion ela meteís religada a un pronom dins un domèni adjacent.

Per tal de comprene la situacion absolutament novèla que (49) met en evidéncia, conven d'emetre cèrtas generalitats sul pronom en question. Lo neutre *o* present en (49) religa la sequéncia que l'inclús a un exterior que se qualifica pas qu'a la rigor coma referencial, qu'es pas d'esséncia personala e se daissa pas concebre d'un biais absolut : en mots equivalents, *o* identifica ben una entitat exteriora a la sequéncia mas non pas a la cadena dins son entièr, a la presa de paraula, definís pas de persona.

Notem en passant que la categoria del neutre que lo morfèma *o* de l'occitan ne participa recòpa dins una larga mesura la de complement : un complement, es çò que completa una sequéncia, que ne prefigura, significa la fin, çò qu'anóncia una novèla sequéncia. En instituissent aquela dinamica progressiva, lo complement se distinguís del subjècte que el implica un retorn del predicat, de l'enonciat, de la paraula a un òrdre prealable, aquel de la referéncia e de las personas. Parièira afinitat entre neutre e complementacion es extrèmament sensibla en occitan puèi que de neutres coma *aquò*, *aichò*, qu'an pas d'estatut foncional precís, son derivats del complement *o* e qu'un regim personal coma *lo* compren en realitat, en mai d'un *l* de valor referenciala, lo morfèma precitat.

Qué que ne siá, cal soslinhar la possibilitat per un complement de representar veradièrament una fin de sequéncia, una novèla proposicion, l'aptitud de *o* doncas a endorsar una valor proposicionala, a referir mai qu'a una partida « inanimada » del mond sensible : (48) e (49) donan lòc a aquelas doas observacions correladas. Cal tanben remarcar que dins aquela foncion, alarga o al contrari restreng las possibilitats de diversificacion, d'expansion de la las configuracions al sen de las qualas s'inserís.

I a de limits al fenomèn de recurrència proposicionala ocasionada per la complementacion. Una tala recurrència se pòt pas produire mai de dos còps :

- (50) (a) *t'an dich que cresiá qu'èri divorciat*
 (b) * *sabi que t'an dich que cresiá qu'èri divorciat*

dins una seguida « solida » tot lo mens, non dislocada per l'intervencion de *o* :

- (51) (a) *sabi que t'an dich qu'o cresiá, qu'èri divorciat*
 (b) *sabi qu'o t'an dich, que cresiá qu'èri divorciat*

lo tronçon destacat per aquela pronominalizacion divent pas comptar pr'aquò mai de doas proposicions :

- (52) * *o sabi, que t'an dich que cresiá qu'èri divorciat*

A l'invers, s'una completiva es a l'acostumat pròpria a aculhir un subjècte, aquò ven impossible tanlèu èsser pronominalizada e ela meteís completada per una proposicion :

- (53) (a) *t'an dich que Pèire cresiá qu'èri divorciat*
 (b) *t'an dich que Pèire o cresiá, qu'èri divorciat*
 (c) * *o t'an dich, que Pèire cresiá qu'èri divorciat*

De mai, los objèctes contenguts per una completiva pronominalizada son d'un biais fixes ; a la diferéncia del subjècte permutan pas, un còp destacats, amb lo vèrbe :

- (54) (a) *cresiá que Pau èra divorciat / que Pau, èra divorciat / qu'èra divorciat,*
Pau
 (b) *o cresiá, que Pau èra divorciat / que Pau, èra divorciat / qu'èra divorciat,*
Pau
 (c) *cresiá qu'aviás legit aquel libre / que l'aviás legit, aquel libre / qu'aquel*
libre, l'aviás legit
 (d) *o cresiá, qu'aviás legit aquel libre / que l'aviás legit, aquel libre /*
* qu'aquel libre, l'aviás legit

Tampem-nos, apertèira, a cadun d'aqueles constats. Lo contrast enregistrat en (50) indica doncas que, tala coma se pòt concebre *a priori*, inscriure dins un lexic, una sequéncia linguistica inclús fins a dos subjèctes : lo complement de (50a) consistís en una dobla proposicion. Una tala observacion es solide problematica : definir un objècte, l'aprendre *in intenso*, es envisatjar totas sas extensions e ne preveire pas cap en particular. Autrament dich, abans de considerar qu'un objècte es apte a se desdoblar, dona luòc de còps a d'objèctes complèxes, es d'a vegadas lo produch d'una substitucion, ne cal donar una caracterizacion succinta, simpla e aquò es a la rigor impossible dins lo cas de la proposicion linguistica : o venèm de dire, d'ausida, cal admetre de constituents frastics dobles. Per justificar un tal estat

de fach, es evidentament possible de se referir a la dinamica pròpria a la lenga, a la logica de la paraula que vòl qu'un emetor, un ponch de despart, se concèpia pas independentament d'un receptor, d'una destinacion : qu'un enonciator se definisca pas en paradigma sens o far tanben, sul còp, en sintagma.

Qué que ne siá, cal admetre que, s'una sequéncia tala (50a) compòrta tres subjèctes, es perque fa jogar, a l'encòp, complementacion e predicacion : lo vèrbe *dire* i apèla una estructura definibla *a priori*, una completiva binària, duala. Es puèi raportat a un subjècte, una entitat periferica, adjoncha, definibla *a posteriori* e non disponibla, doncas, dins lo cas de (50b) ni mai de (52) : en (50b) e en (52), *dire* participa d'una seleccion, d'una mena de constituent eventualament binari, pas jamai ternari. Semblabla participacion se verifica de *dire* atanben en (51a) e (51b), doas estructuras quasi sinonimas mas ont, justament, lo vèrbe precitat es dissociat de las proposicions que regís per l'intervencion de *o* : una intervencion immediata ocasionant una dissociacion globala en (51b), una intervencion diferida ocasionant una dissociacion sonque parciala en (51a).

En tèrmes equivalents, en s'afixant a *dire* o al vèrbe que *dire* regís, lo neutre *o* rend a un tal lexèma sa seleccion - en tot o en partida - inaccessible : inscriu parièira seleccion dins una periferia de la sequéncia, un òrdre de presuposicion solament relatiu coma avèm mai mençonat. Empacha aital que s'opèrè un descompte exhaustiu de las completivas efectivament interpretadas en relacion al vèrbe precitat.

Aquesta remarca demanda que se determine perqué, dins una estructura tala (52) en particular, la quala es regetada a causa d'aquel aspècte foncional, lo segond tronçon prosodic es analisat coma un complement : una tala analisi se pòt pas establir per una mesa en relacion dirècta amb lo vèrbe precedissent lo tronçon, aqueste avent pas pus accès, aquò se ven d'evocar, a la siá seleccion. En fach, sonque l'element inicial del tronçon *que* se pòt ténèr per responsable de sa valor foncionala. *que* introdutz pas las sequéncias liuras, independentas.

De mai, quand duèrp una sequéncia satellizada per un domèni o un pronom adjacent, s'endeven que n'empache lo repòrt cap a un subjècte, qu'entampe la relacion entre lo vèrbe subsequent e l'element concret que ne poiriá venir justificar lo marcatge personal : una tala donada, consignada en (53c), es ben lo signe que *que* pòt aver una responsabilitat tota particulara dins l'atribucion d'una foncion a la proposicion qu'introdutz. Pus precisament, se,

dins los cases ordinaris, las completivas amb *que* son susceptiblas d'inclure una expression subjècte, es perque son efectivament regidas per un vèrbe e qu'una tala inclusion implica pas doncas de la lor part cap d'inscripcion dins un contèxte referencial particular : l'expression subjècte en question es subordinada a una entitat de meteis tipe, un subjècte que se pòt dire « principal » puèi que l'interpretacion de l'ensemble de l'estructura depend de la siá pròpria. L'impossibilitat de veire aparéisser una expression subjècte al cap del segond tronçon de (53c) mòstra ben, per contra, qu'aqueste es pas referenciable, una limitacion imputabla en tot estat de causa sonque a la preséncia de *que* dins aquela posicion liminara.

Mas conven d'èsser mai precis sus aquel ponch. En l'ocurréncia, va plan de constatar que (53c) se pòt melhorar non solament, solide, en :

(55) *o t'an dich, que cresiá qu'èri divorciat*

mas tanben en :

(56) *o t'an dich, que cresiá qu'èri divorciat, Pèire*

En d'autres mots, l'expression del subjècte es pas totalament interdicha dins la mena de configuracion çai examinada : es licita mas qu'aqueste aparezca destacat. Un tal destacament es pr'aquò el meteis nautament constrench ; pòt pas èsser que final, pas jamai intèrn al tronçon completiu. Clinem-nos sus :

(57) (a) * *o t'an dich, que, Pèire, cresiá qu'èri divorciat*
 (b) * *o t'an dich, que cresiá, Pèire, qu'èri divorciat*

e comparem aquelas estructuras - o (56) que son censadas de se'n diferenciar – amb :

(58) (a) *t'an dich que, Pèire, cresiá qu'èri divorciat*
 (b) *t'an dich que cresiá, Pèire, qu'èri divorciat*
 (c) *t'an dich que cresiá qu'èri divorciat, Pèire*

L'ensemble de donadas que se ven de descriure autoriza una conclusion extrèmament precisa : lo subjècte d'una completiva n'englobant una altra e pronominalizada deu aparéisser a sa periferia, dins una posicion ont geina pas lo ligam entre lo vèrbe completiu e un o l'autre dels *que* adjacents. Aquesta darrièira clausa apelant lo comentari seguent : s'a l'acostumat un vèrbe articula dos domènis distincts, lo domèni del subjècte, que li transmet de desinéncias d'acòrdi, lo domèni de l'objècte, que selecciona e amb lo qual s'acòrda pas, una tala articulacion es pas pus observabla dins lo cas de dobla subordinacion amb pronominalizacion çai incriminat. Dins de frases de la mena de (55), (56), la relacion d'acòrdi es suspenduda dins la completiva inclusiva o puslèu i es lo fach d'un element desprovesit de traches personals, lo seu introductor *que*, lo qual se daissa doncas assimilar a l'objècte, que res pus permet pas de

presupausar relativament a l'objècte. L'acòrdi metent en causa de traches objectius coma lo de persona, aquel acòrdi que se poiriá taxar de morfològic, interven d'un biais segondari dins la completiva inclusiva de (55) o (56), opèra a partir un constituent que participa pas del contèxte immediat del vèrbe.

Per a fin de donar tot lo seu sentit a l'argumentari que precedís, conven de tornar a l'idèia exprimida pus naut qu'un subjècte destacat se desplaça liurament dins una completiva ela meteís destacada. En realitat, una tala libertat es sonque relativa. Agachem a aquel propaus :

- (59) (a) *o sabi, que, son fraire, prepara un diplòma de drech*
(b) *o sabi, que prepara un diplòma de drech, son fraire*
(c) * *o sabi, que prepara, son fraire, un diplòma de drech*
(d) *sabi que prepara, son fraire, un diplòma de drech*

A (59a) e (59b), que reprenon tant solament lo postulat rapelat çaisús e son assimilables a (54b), cal opausar (59c), que demòstra l'incapacitat d'un subjècte a èsser destacat al centre d'una completiva pronominalizada, a i representar una incisa. (59c) contrastant doncas el meteís amb (59d), ont la completiva es pas religada a un pronom.

Subjècte e objècte son pas per consequent tan desparièrs per quant a la lor mobilitat al dintre del tipe proposicional que çai nos tòca. Aquò semblarà encara mai vertat a l'examen de :

- (60) (a) *o cresiá, que l'aviás legit, aquel libre*
(b) * *o cresiá, que l'aviás legit, aquel libre, als mainats*
(c) *cresiá que l'aviás legit, aquel libre, als mainats*

(60a) – que reproduz (54d) – se podent pas expandir coma indicat en (60b), cal inferir que pas mai qu'un subjècte, un objècte jamai non se destaca dins lo cors d'una completiva s'aquesta es ela meteís destacada. En d'autres tèrmes, contràriament a çò qu'avèm pogut daissar entendre a propaus de (54d), un objècte destacat al sen d'una completiva pronominalizada se definís pas necessàriament coma pòsverbal : representa abans tot un constituent final, respondent a una constrencha d'externalitat que concernís atanben lo subjècte dins las meteissas configuracions.

De configuracions ont s'endeven quitament, notem-o ara, que lo subjècte siá pas desplaçable enlòc pus qu'en posicion finala, tal un objècte. Aquò se verifica quand aquela entitat participa d'una completiva inclusa dins la completiva pronominalizada :

- (61) (a) *o t'an dich, que cresiá que Pau èra divorciat*
 (b) *o t'an dich, que cresiá qu'èra divorciat, Pau*
 (c) * *o t'an dich, que cresiá que, Pau, èra divorciat*
 (d) *t'an dich que cresiá que, Pau, èra divorciat*

b) dislocacion e analisi tematica de las proposicions

Dins una teoria del destacament, dos tipas de posicion se devon doncas destriar : un regropant començament e cors d'enonciat, l'autre correspondent a la fin d'enonciat. Aqueste darrièr tipe posicional apèla pas de comentari particular : los destacaments i pòdon liurament figurar, çò que significa que se ven sonque apondre, adjónger a la sequéncia, o encara, que los constituents qu'aculhís son religats a lor posicion d'origina del simple fach que i son confòrmes, que coïncidisson en matèria de traches : un destacament final sembla interpretable gràcias a una simpla mesa en relacion amb lo morfèma – flexional dins lo cas del subjècte, pronominal dins lo de l'objècte – que sompartís al dintre de la sequéncia sas caracteristicas de nombre, persona o quitament genre.

Per contra, dins la mesura ont pòdon empachar una sequéncia inclusiva d'èsser subordinada, los destacaments intèrnes o inicials demandan un tractament extrèmament precís.

Per respondre a aquela exigéncia pausarem, primièr, que los fenomèns de destacament relèvan d'un nivèl de representacion se subrimpausant al nivèl lexical, definnisson çò qu'avèm mai apelat la tematizacion. Pel lexic, sonque lo subjècte, lo que « precedís » l'accion, pòt èsser presupausat. Una expression subjècte es susceptible pr'aquò d'èsser indefinida, d'aver pas representat lo rèma de cap d'enonciat antecedent, de metre en scèna un referent novèl dins lo discors. Refractària a la tematizacion, o es tanben al destacament, coma no'n pòrta la pròva :

- (62) (a) *qualqu'un a telefonat*
 (b) * *qualqu'un, a telefonat*

A l'invers, e los exemples çai son nombroses, l'objècte pòt èsser definit, correspondre a un rèma antecedent e èsser dislocat, e mai en principi sa referéncia siá segondària per rapòrt a la del subjècte.

De tals correlats permetrà de ne venir a una caracterizacion pus precisa del conjontiu *que*, de sas relacions amb los constituents destacats. I avèm fach allusion pus naut, la subordinacion se deu comprene relativament a la dinamica de la paraula o del discors, a la tematizacion : lo complement qu'apèla un vèrbe subordinant es una novèla predicacion, un novèl subjècte doncas al qual s'assòcia un novèl predicat. Se l'òm compara ara la subordinacion a aquel autre procèssus de tematizacion qu'es la dislocacion, calrà admetre qu'aquesta diferís d'aquela per son orientacion, pel seu caractèr regressiu.

Examinem aquí dessús :

- (63) (a) *l'avián legit, los professors, als mainats*
(b) * *cresia que l'avián legit, los professors, als mainats*

L'exemple (63a) se prèsta a dos tipus d'analisi : los dos sintagmas nominals i figurant son analisables coma una sequéncia *subjècte + objècte*, o, alternativament, coma una sequéncia *tèma + rèma* (es a dire *constituent destacat + constituent intonat*). L'òm se pòt demandar cossí s'articulan aqueles dos nivèls d'apròchi, se l'analisi foncionala dels dos constituents precitats precedís lor analisi tematica : efectivament, s'es possible d'admetre que las configuracions foncionalas articuladas altorn del vèrbe son definiblas fòra tot emplec, res empacha pas de considerar que l'organizacion tematica de l'enonciat – tala coma es exprimida pels faches de dislocacion - es un primitiu de la teoria linguistica, qu'una simpla referéncia a la dualitat entre enonciator e allocutari n'autoriza una definicion.

Òr, es ben una tala independéncia que demòstra (63). Se l'òm estipula que *los professors* i es analisable coma tèma del simple fach que precedís lo constituent intonat, lo constituent marcant la fin de l'enonciat *als mainats*, l'òm poirà pausar en corollari qu'una tala tematizacion es reïnterpretable en tèrmes foncionals en (63a) mas pas en (63b). Efectivament, en mai d'èsser rèma, lo sintagma *als mainats* representa, en (63a), un objècte : concor aital a l'integracion del tèma que li es associat a un domèni foncional, un domèni ont lo dich tèma es investit de la valor de subjècte. Aquò estant que, conven d'o soslinhar ara, la configuracion foncionala incluent *als mainats* correspond a l'enonciat tot, se destria pas de la sequéncia ont *los professors* es tematizat. En (63b), la configuracion foncionala en question es subordinada e la referenciacion de *als mainats* depend d'un subjècte totalament exterior a la proposicion ont es complement, pas ges analisable, e mai se faga abstraccion d'un vèrbe rector, coma contigú. En resumit, en (63a) mas pas en (63b), lo sintagma *als mainats* pòt èsser referenciat dins lo contèxte global estacat a *los professors*.

De tals propausas poirían semblar contradiches pels exemples (59d), (60c), restituits en :

- (64) (a) *sabi que prepara, son fraire, un diplòma de drech*
(b) *cresiá que l'aviás legit, aquel libre, als mainats*

los quals son estats produches per ilustrar, justament, de cases de destacament en cors d'una completiva. Mas se (64a) altèrna amb :

- (65) *prepara, son fraire, un diplòma de drech*

o amb :

- (66) *prepara, son fraire, l'agregacion*

a pas per doblèt :

- (67) * *sabi que prepara, son fraire, l'agregacion*

Aquò indica que, se lo tèma de (64a) *son fraire* es integrable a la proposicion subordinada, es perque lo rèma associat es intrinsècament marcat coma tal : es perque, indefinit, apèla a èsser identificat pel vèrbe. En d'autres mots encara, lo tèma de l'exemple susdich *son fraire* se definís mai que per un estatut prosodic : raportat a l'abséncia de determinacion de l'objècte, lo seu caractèr definit lo predispausa a jogar lo ròtle de subjècte.

Per quant a l'exemple (64b), l'òm pòt afortir que lo sintagma destacat *aquel libre* i es interpretat dins lo quadre estricte de la completiva perqu'es representat per un pronom, un morfèma mediatizant aquela relacion al contèxte global qu'es, *a priori*, lo seu.

Una descripcion que s'aplica egalament al *que* introductor de completivas amb destacament inicial. Un constituent pòt endorsar liurament aqueste darrièr estatut del simple fach que s'assòcia alara al morfèma precitat : contigú amb *que*, alongat de *que* que li es, plan concretament, prefixat, s'avèra interpretable dins un rapòrt dirècte amb lo domèni proposicional subsequent. A pas pus a èsser raportat a la periferia de la sequéncia ont aquel domèni es focalizat, « rematizat », un rapòrt que s'impausariá, se que non, quina que siá la foncion qu'i se deguès atribuir : un destacament inicial amb valor d'objècte es ben religat a un pronom dins la proposcion adjacenta, mas aquel pronom lo seguís, aparten al constituent rematizat e es doncas inapte a participar a la tematizacion d'un sintagma associat.

Ne podèm tornar ara a la pronominalizacion de las completivas, a l'incidéncia d'aquel fenomèn sus la dislocacion. Venèm de far allusion al caractèr « rematic », focalizat de las

dichas subordinadas. Òr, religada a *o*, una completiva apareis presupausada, tematizada relativament al vèrbe o al predicat qu'aquel pronom i es afixat, un vèrbe o un predicat focalizat. Raportat als nòstres recents desenvolòpaments, aqueste rapèl explica perqué una completiva pronominalizada daissa pas gaire presa a la dislocacion. I se prèsta a la sola condicion que l'estructura tematica resultanta se confòrme a sa descripcion de principi, se pòsca preveire e anullar en vertut d'una tala descripcion : en brèu, e aquò resumís l'ensemble de las donadas reculhidas aici en la matèria, es dislocabla dins la sola mesura ont la tematizacion inducha rebat la relacion d'acòrdi que, de drech, la constituís, ont lo constituent tematizat es lo seu subjècte.

Per reprene d'un biais detalhat aquela conclusion, a la diferéncia de las completivas focalizadas ont se combinan pro liurament rapòrts tematics e rapòrts foncionals, ont se superpausan netament dos nivèls d'analisi, las completivas pronominalizadas pòdon pas representar lo luòc d'un destacament de l'objècte (enlòc pus qu'en posicion finala s'entend, una posicion que coma s'es mai dich escapa a l'analisi, s'inscriu dirèctament dins lo camp de la referéncia), aquel destacament contradisent l'estatut de rèma definitòri d'aquesta foncion ; i es egalament interdich lo destacament intèrne, lo qual fa dirèctament contrastar tèma e rèma e va aital al sens contra d'una configuracion de natura lexicala mediatizant totjorn aquela relacion amb l'ajuda d'un vèrbe.

Aquesta darrièra remarca met en evidéncia las rasons de l'exclusion de (57a), (57b), (61c), reproduches aici per memòria :

- (68) (a) * *o t'an dich, que, Pèire, cresiá qu'èri divorciat*
(b) * *o t'an dich, que cresiá, Pèire, qu'èri divorciat*
(c) * *o t'an dich, que cresiá que, Pau, èra divorciat*

Totes aqueles exemples illustran l'impossibilitat de destacar un subjècte al dintre d'una completiva « complèxa », una completiva n'englobant una altra, tanlèu aquesta èsser pronominalizada. Se l'òm se concentra sul darrièr d'entre eles, una tala impossibilitat poirà semblar ligada a una tematizacion - indeguda - d'un constituent distint del subjècte principal. E tanben, en corollari, a la focalizacion d'una sequéncia distinta de la proposicion principal. Lo caractèr fallaciós d'aquel tractament apareis pr'aquò tanlèu se propausar de lo transpausar, al mens parcialament, al cas de (68b). (68b) inclús efectivament un destacament intèrne e se poríá creire que, tant coma (68c), la biparticion qu'impausa a la sequéncia correspond pas a

son organizacion lexicala, son organizacion foncionala de principi. Mas aquesta es pas la que l'òm espèra, (68a) o demòstra aitant coma, òm se'n sovent, (53c), siá :

(69) * o t'an dich, que Pèire cresiá qu'èri divorciat

En d'autres tèrmes, dins una completiva complèxa pronominalizada, i a pas de subjècte principal o, se l'òm s'estima mai, lo vèrbe principal a pas de subjècte.

Aquel constat, ja ancian aici, pòt doncas trobar una explicacion a aqueste estadi. Es possible de far l'ipotèsi que dins la mena d'estructura examinada, dins (61a) per exemple, es a dire :

(70) o t'an dich, que cresiá que Pau èra divorciat

lo primièr predicat completiu ocupa relativament al segond una posicion comparabla a la d'un destacament : tal un tèma, aquel inscriu aqueste dins un contèxe referencial, l'autentifica, lo rapòrta a una subjectivitat. Aquel predicat tematizat garda lo subjècte subseqüent d'èsser destacat cap a l'esquèrra, puèi que, periferic, aquel posicionament es ja lo seu.

Un tal tractament repausa doncas sus l'extension de la nocion de tèma a d'entitats representant de relacions puslèu que de referents, de procèssus relevant de la subjectivitat puslèu que de subjèctes. E mai sus l'idèia, correlada, qu'un vèrbe coma *cresiá* en (70) es pas acordat, que i a non distincion de traches, non distincion referenciala, tematica, entre los dos constituents l'enquadrant. Temptarem pas de caracterizar millhor aquel dispositiu conceptual. Farem tant solament remarcar que çò que se definís coma rèma dins la mena de subordinada considerada aici, una definicion de principi que ven puèi obliterated una mesa en relacion amb un pronom, es totjorn de natura predicativa, a pas de vertadièira valor referenciala jamai. Virem-nos dèus lo paradigma :

- (71) (a) t'an dich (que cresiá) que Pau n'aviá assabentat qualqu'un
(a') t'an dich (que cresiá) que qualqu'un n'aviá assabentat Pau
(b) o t'an dich, que Pau n'aviá assabentat qualqu'un
(b') * o t'an dich, que qualqu'un n'aviá assabentat Pau
(c) * o t'an dich, que cresiá que Pau n'aviá assabentat qualqu'un
(c') * o t'an dich, que cresiá que qualqu'un n'aviá assabentat Pau

Fa estat de la distribucion d'un constituent indefinit – *qualqu'un* en l'ocurréncia – en contèxe completiu. Aquesta es liura quand la subordinada es pas tematizada : dins lo cas contrari, es possible sonque dins una posicion d'objècte principal. Semblabla limitacion se daissant inferir dels correlats següents :

- pel seu caractèr indefinit, *qualqu'un* se definís intrinsècament coma un rèma ;

- es aital destinat a ocupar, dins una proposicion tematizada o tematizabla, una posicion ont aquela valor intrinsèca es neutralizabla, en substància la posicion de rèma, de fòcus, la que visa la pronominalizacion e qu'es finalament tematizada ;

- la posicion de fòcus de la completiva, sa posicion objècte, deu p'aquò, per aculhir *qualqu'un*, dependre d'un tèma, d'un subjècte nominal ; es pas lo cas quand la completiva en question es ela meteis subordinada, o encara, quand la pronominalizacion pòrta sus una completiva complèxa : lo tèma estant alara de natura proposicionala, predicativa, cal que ne vire aital tanben del rèma : en (70), la focalizacion pòrta pas *stricto sensu* sul complement mas sul predicat dins son entièr.

c) relatives apositivas, relatives raportadas a un indefinit

Dins las paginas que precedisson s'es constatada la possibilitat de tematizar una proposicion al sen d'una altra. Parièr constat nos permetrà d'alargar lo camp d'investigacion que nos sèm fixat al començament d'aquel article e mai de relevar, al final, de novèls aspèctes de la represa pronominala en contèxte completiu.

Las relatives presentas en :

- (72) (a) *Miquèl, qu'an convidat, ven sopar*
(b) *un òme que coneissiái pas i m'esperava*

se destrian d'aquelas estudiadas fins ara per l'autonomia prosodica dont gausisson relativament al lor antecedent. La primièira es destacada d'aqueste e aital generalament qualificada « d'apositiva ». Per quant a la segonda, coma atèsta :

- (73) (a) *un òme, que coneissiái pas, i m'esperava*
(b) *un òme i m'esperava que coneissiái pas*

es destacabla del constituent que lo seguís e aquò quitament per una « extraposicion » en fin de sequéncia.

Òr, venèm d'admetre que dins lo quadre meteis de la proposicion, l'identificacion del tèma es d'a vegadas subordinada a una predicacion : venèm de pausar que lo tèma, entre que dintra en relacion amb lo predicat subsequent, es raportat de còps a un subjècte anterior, s'inscriu de còps dins un camp de subjectivitat prelablament establí. Aquò daissa envisatjar la possibilitat per una predicacion de se desdoblar al moment meteis qu'identifica un novèl referent, d'anticipar sul moment ont aqueste se qualificarà coma tèma.

Mas examinem :

- (74) (a) *i m'esperava un òme que coneissiái pas*

(b) *i veguèri un òme que coneissiái pas*

(74a) es estrictament sinonim de (72b), (73a), (73b). Confirma çò qu'aquestes exemples ensenhavan ja : seguit de la relativa *que coneissiái pas*, l'antecedent *un òme* n'es prosodicament autonòm dins la sola mesura ont es desprovesit de referéncia, ont deu tirar sa referéncia d'un predicat encara avenir. En d'autres tèrmes, la relativa autonomia prosodica qu'atèstan (72b) e (73a) relèva d'una distincion referenciala de rigor, recobrissent pas cap de diferéncia objectiva. Tanlèu èsser religat al predicat e raportat a una denotacion precisa, en (74) o quitament en (73b), cap pus de ruptura intonativa s'obsèrva pas entre lo dich antecedent e la relativa associada. Aquesta fa pas que segondar lo predicat dins l'identificacion d'aquel, es d'alhors la sola rason de son extraposicion en (73b) : en (74a), apareis après lo vèrbe perqu'es aquí tanben que se tròba son antecedent, perqu'aqueste es estat desplaçat dins una posicion ont, tal l'objècte de (74b), pòt veire sa referéncia actualizada sul pic.

L'obligatòri destacament de la relativa en (72a) tradutz doncas l'autonomia referenciala del seu antecedent : d'ausida, abans de se veire atribuir, per via de predicacion, quina propietat que siá, aqueste apareis casit d'una denotacion consistenta, definida. Una correlacion entre prosodia e independéncia referenciala que se deu postular, *a fortiori*, a propaus d'estructuras talas :

(74) *n'assabentarai Miquèl, qu'an convidat*

ont l'antecedent a ja un contèxte interpretatiu quand es relativizat.

Aquestas darrièras remarques pòrián semblar privar de coeréncia nòstra presentacion de l'exemple (72a). Venèm de pausar que l'antecedent i apareis d'ausida definit entre que n'avèm assimilada la relativa, pus naut, a la de (72b). Aquò en definissent la subordinada en question, doncas, coma una predicacion venent tematizar lo fòcus, lo rèma d'una principala.

Per tal de justificar lo nòstre apròchi, tornarem, dins d'abòrd, a la liura alternància entre (72b) e (73a). L'indeterminacion prosodica illustrada per aqueles exemples pròva que, al moment ont una relativa s'inserís dins una altra proposicion, la consisténcia referenciala de son antecedent a pas a èsser realament presa en compte : o avèm mai dich, se *un òme* apareis destacat de la relativa *que coneissiái pas* en (73a), es que, en tota primièira analisi, òm pòt far abstraccion d'aquel movement interpretatiu que lo rapòrta al predicat *i m'esperava* e l'assimila, finalament, a la proposicion subsequenta sul plan referencial. Aquela posicion es,

repetiscam-o, sonque de rigor : n'autoriza pas mens una assimilacion de las doas estructuras presentadas en (72). Permet d'envisatjar que la ruptura intonativa observabla en (72a) se definís a dos nivèls d'anallisi : un nivèl de principi, ont l'antecedent es religat simplament a la relativa, o quitament, d'un biais abstrach, sens qu'aquestas sián conretament caracterizadas, a doas posicions predicativas subsequentas ; un nivèl pus tardiu ont la relacion entre l'antecedent e lo predicat principal, l'autonomia referenciala d'aquel relativament a aqueste son estadas efectivament establidas. En d'autres tèrmes, los antecedents de (72) entretendrián amb la relativa una meteissa relacion de principi, relacion que lo predicat vendriá puèi diversificar en reconeissent dos estatuts diferents als dites antecedents.

Lo dispositiu que se ven metre en plaça, que supausa un meteiss estatut de basa als dos tipos relatius de (72), a pas de sentit que se l'òm definís un ligam especific entre las doas predicacions concurrentas de (72a). Los dos predicats de (72b) son raportables a un meteiss camp proposicional perqu'ensemble concorron a la definicion d'un meteiss referent. Aquò's pas lo cas de las doas predicacions susdichas e l'òm es aital en drech de s'interrogar sus la realitat de la lor interdependéncia, se la relativa i es pas, en definitiva, una mèra independenta.

Se sap pr'aquò que las apositivas an una valor sovent explicativa, aqueste qualificatiu essent de còps utilizat per las designar. (72a) a sovent lo sentit de :

(76) *Miquèl ven sopar, estant que l'an convidat*

e mai los encadenaments :

(77) (a) *Miquèl ven sopar, e mai l'ajan convidat*
(b) *Miquèl ven sopar. D'alhors, l'an convidat.*

que fan jogar un rapòrt de concession o de simple comentari, ne sián de glòsas possiblas. Òr, se poiriá pausar qu'aquel caractèr explicatiu caracteriza, a un nivèl de principi, las apositivas : segon un tal ponch de vista, aquesirián una valor concessiva o se qualificarián coma comentaris per una mesa en rapòrt amb un contèxe excedissent la proposicion pròpiament dicha, un rapòrt daissant entreveire una altra causa o tot simplament disqualificant l'apositiva coma causa. Totjorn dins lo meteiss òrdre d'idèias, calriá estipular qu'una relativa s'interpausant entre un predicat e un subjècte definit deu, tant coma aqueste, inscriure aquel dins un contèxe referencial, ne fornir una explicacion. Una tala estipulacion auriá per corollari l'idèia qu'ocupar la posicion pòsverbala – aquela illustrada en (75) – seriá una opcion marcada per las apositivas : tant coma aquesir una valor de concession o de comentari, forçariá a alargar lo contèxe de la principala. Pus exactament, obligariá, per tal de contunhar

de poder definir la relativa coma primièr tèrme de la relacion d'explicacion, a desdoblar la proposicion explicada, a l'alargar en i incluent l'apositiva, a la casir d'una segonda frontièira precedissent pas mas englobant - seguissent - aquela proposicion.

Òr, l'idèia que las apositives pòscan aver dos tipas d'interpretacion o de distribucion, un neutre, l'autre marcat, se confirma en contèxte completiu. Al sen d'una completiva tematizada, una apositiva es interpretabla sonque coma causa e a pas cap pus de distribucion qu'incidenta. A :

- (78) (a) *te torni dire que Miquèl, qu'an convidat, ven sopar*
(b) *te torni dire que n'assabentarai Miquèl, qu'an convidat*

ont la relativa pòt èsser diversament interpretada, comparem :

- (79) (a) *o te torni dire, que Miquèl, qu'an convidat, ven sopar*
(b) * *o te torni dire, que n'assabentarai Miquèl, qu'an convidat*

un parelh dont lo primièr tèrme es sul plan logic totalament univòc. En brèu, al dintre de la mena de subordinada illustrada çaisús, una apositiva deu pas concórrer a rematizar, ni per son interpretacion ni per sa distribucion, cap pus de constituent que lo predicat principal pròpriament dich.

Las apositives son ben de predicacions segondàrias, tan plan, doncas, coma las relatives se raportant a un indefinit. A la diferéncia d'aquestas, se vengan pas d'identificar lor antecedent mas finisson per ofrir una basa referenciala - logica, discursiva - a l'ensemble de la proposicion. Se serà notat, una tala recapitulacion pren pas en compte la diferéncia entre subjècte e objècte, l'idèia, mai d'un còp exprimida, qu'un subjècte – mas non pas un objècte - seriá preidentificat relativament a la predicacion o al vèrbe : una e l'autra foncion se pòdon associar a un o l'autre dels tipas relatius mençonats e cal doncas conclure que se lo subjècte se deu distinguir pel seu caractèr de tèma, de presupausat, una tala distincion opèra pas sus de basas lexicalas. Los arguments estacats a un vèrbe an pas, *a priori*, cap d'estatut presuposicional precís e es per aquela rason que s'avèran, o avèm mai remarcat, liurament tematizables. O, tot lo mens, se lo subjècte apèla l'estatut de tèma, es pas en foncion del vèrbe que lo seguís mas plan puslèu perqu'es lo primièr constituent de la sequéncia, qu'a un moment donat se definís, talas las personas, independentament de tot contèxte particular.

Aquelas remarques sus la dobla identificacion, discursiva o lexicala, del subjècte permeton d'abordar :

- (80) (a) * *o te torni dire, que crei que Miquèl, qu'an convidat, ven sopar*
 (b) *te torni dire que crei que Miquèl, qu'an convidat, ven sopar*

Avèm efectivament mai abançat que, quand es pronominalizada una completiva complèxa, i son tematizats dos constituents a l'encòp : la proposicion principala al dintre de la completiva e mai lo subjècte que i es subordinat. Òr, aquela idèia se poiria reformular en pausant qu'es l'estatut personal del dich subjècte que prima dins tal cas, que lo seu rapòrt al contèxte proposicional anterior lo garda alara de dintrar en rapòrt amb l'operator lexical – lo vèrbe - subsequent, de n'èsser un autentic argument : efectivament, se l'òm admet en parallèl qu'una apositiva es abans tot interpretabla relativament a un tal operator, qu'es sonque una varianta d'un tipe proposicional apte a identificar d'arguments, entre autres d'objèctes, una tala reformulacion permet de renviar l'impossibilitat de (80a) a la d'i acordar un antecedent a la relativa, d'i analizar *Miquèl* coma un vertadièr dependent lexical de *venir sopar*.

E mai condutz a considerar que l'exclusion dels indefinits de las completivas complèxas pronominalizadas i es foncion d'una cèrta proeminéncia de l'acòrdi. Pus precisament, que l'impossibilitat d'una estructura tala (71c) rebat una dissociacion entre lo vèrbe mai subordinat e la siá estructura argumentala, una incapacitat d'aqueste, intimament associat a l'estatut personal del subjècte, a identificar un novèl referent.

La presentacion de dos novèls tipos de relatives nos pòt permetre enfin de caracterizar completament lo fenomèn a l'estudi dins lo present article. Apositivas o relatives portant sus un indefinit admeton liurament una represa pronominala, a mens que sián inclusas dins una completiva pronominalizada. Es çò que met en evidéncia :

- (81) (a) *(te torni dire que) Miquèl, que (l) an convidat, ven sopar*
 (a') *(te torni dire que) n'assabentarai Miquèl, que (l) an convidat*
 (a'') *o te torni dire, que Miquèl, que (*l) an convidat, ven sopar*
 (b) *(te torni dire qu) un òme, que (lo) coneissiái pas, i m'esperava*
 (b') *(te torni dire qu) i veguèri un òme que (lo) coneissiái pas*
 (b'') *o te torni dire, qu'i veguèri un òme que (*lo) coneissiái pas*

Las relatives en question an doncas un compòrtament similar, dins aqueste contèxte, a lo de las relatives ordinàrias se raportant pas a un subjècte principal. Car, conven d'o soslinhar en aquela fin de capítol ont los destacaments se son poguts descriure dins lor ensemble, los complèxes relatius destacats o destacables en cap d'una completiva pronominalizada son susceptibles d'inclure un pronom de represa. A (49) o quitament a :

- (82) *o t'a dich, que cresiá que lo libre que (*lo) li aviás conselhat èra en anglés*
 se deu doncas opausar :

(83) *o t'a dich, que lo libre que (lo) li aviás conselhat èra en anglés*
(pel caractèr destacable o inamovible dels antecedent çaisús, cf. seccion a).

CONCLUSION **(las relativas complèxas)**

Las donadas reculhidas al cors del precedent capítol pòdon donar luòc a una primièira sintèsi : un antecedent es représ per un pronom dins una relativa sonque se contribuís a desdoblar lo fenomèn d'acòrdi constitutiu de la principala.

Tornem efectivament a la relativizacion dins las completivas pronominalizadas, en tot primièr luòc a las relativas ordinàrias atestadas dins un tal contèxte. Liurament destacable, l'antecedent jogant lo ròtle de subjècte principal en (83) definís doas posicions sorsas per l'acòrdi, una periferica, l'autra intèrna a la completiva. Per contra, lo subjècte subordonat de (82) o l'objècte de (49), non destacables enlòc pus qu'en fin de proposicion, son inaptes a representar lo primièr tèrme de cap de ligam personal reduplicant la relacion d'acòrdi, çò es, dins lo cas de l'objècte, de cap d'anafòra ordinària.

Per çò qu'es, ara, de las apositivas o de las relativas raportadas a un indefinit, avèm ja admés qu'aquelas requesson de còps un alargament de la proposicion principala, demandan, a causa d'una valor non explicativa o d'un posicionament pòsverbal, que la dicha proposicion se desdoble e compòrte una segonda frontièira las englobant. Òr, se poiriá pausar qu'una tala frontièira, tan abstracha que siá, es acordada : naissent d'una segonda tematizacion de la relativa, se confond efectivament amb una predicacion.

Semblabla extension de la pòsicion principala poria implicar tanben lo segond dels tipus relatius precitats. Las relativas portant sus un indefinit son estadas la primièira illustracion del principi segon lo qual un argument apelat per un fontor lexical es susceptible de se qualificar, per anticipacion, coma un tèma. Se l'òm considèra l'impossibilitat per aquelas relativas de comprene una represa pronominala dins las completivas pronominalizadas, semblarà legitim de conclure qu'una tala anticipacion es exclusiva dins de tals contèxtes. Pus exactament, compte tengut del parallelisme entre relativas portant sus un indefinit e apositivas en matèria de represa pronominala, calrà admetre que la capacitat que

totas an a adjónger a la principala un novèl camp d'acòrdi es neutralizada dins un contèxte globalament tematizat.

De talas allegacions corregisson sensiblement la nòstra presentacion dels dos genres de relativa susdiches : tant un coma l'autre nais de la possibilitat d'anticipar sus una tematizacion, atèsta *in se*, per son ocurrencia meteís, una tala possibilitat. Mas arriba, e aquò encara concernís los dos, qu'un tal movement d'anticipacion se pòsca pas verificar, reconduire, en contèxte : arriba que relatives portant sus un indefinit e apositivas autorizen pas de real prolongament de la proposicion ont s'inserisson, es a dire pas cap pus de prolongament qu'elas meteís.

Aquela mena de distincion es transpauçabla al cas de las relatives ordinàrias – o que çai se son tengudas per talas, las que referéncian un antecedent definit. S'efectivament apositivas e relatives completant un indefinit se rapòrtan a un argument tant coma a un nom, s'un vèrbe que lor es exterior permet d'identificar – o tend a identificar dins lo cas de las apositivas – lor antecedent, las relatives ordinàrias se distinguisson per la relacion dirècta qu'entretenon amb un nom, la relacion que, sens cap de mediacion lexicala, establisson amb lor antecedent. Autrament dich, aqueste es, en l'espècia, un nom sens contèxte argumental, o encara, un argument definible independentament de la foncion que li es estacada. Aquò essent admés, se pòt, compte tengut de çò que se ven d'abançar suls autres dos tipas de relatives, estipular qu'aquela libertat de concebre un nom en l'abséncia de tot contèxte argumental autoriza non solament la formacion – tota concreta – d'una subordinada mas tanben, en principi, un prolongament abstrach de la sequéncia que tomba d'aculhir lo nom presupausat, en un mot la siá dislocacion.

L'idèia que se ven d'emetre – a saber qu'un nom pòt èsser presupausat a l'encòp a tres domènis proposicionals, una principala, una relativa, e finalament un domèni englobant la principala tot en ne representant un simple prolongament, una simpla dislocacion – aquela idèia, doncas, compòrta un darrièr correlat qu'es pas absoludament vertat e qu'apèla justificacion : aital coma las apositivas e las relatives completant un indefinit atèstan la possibilitat de tematizar un rèma sens qu'aquela tematizacion siá sensibla al nivèl de l'estructura globala, se reconduga dins una estructura incluent principala e relativa, la presuposicion fondant la relativizacion ordinària implica pas totjorn la facultat de destacar

l'antecedent, de lo presupausar dins una novèla sequéncia diferissent pas, en tèrmes de rigor, es a dire per mai critèris que l'intonacion o que l'intervencion de l'anafòra, de la principala.

En fach, se l'òm ensaja de resumir totas las donadas collectadas long d'aquel article sul destacament, se formularàn los dos correlats següents : un definit vei sa libertat de destacament sevèrament limitada quand participa d'una proposicion s'inscrivent dins un contèxte non referencial, non personal, un contèxte foncional ont es associada al pronom *o* ; un definit demòstra una meteissa improprietat al destacament quand es lexicalament assimilable, al sen d'una relativa subsequenta, a una proposicion.

Precisem lo primièr d'aqueles dos correlats. Rapelem qu'al dintre d'una completiva pronominalizada, sonque un subjècte ordinari pòt formar un destacament non final, un destacament inicial en l'ocurréncia. Una tala entitat representa efectivament lo tot primièr constituent de la subordinada, un constituent contigú, òm se soven que l'introductor *que* es sonque un afixe, al vèrbe associat al pronom *o*. Apareis doncas a la periferia d'una principala apta a s'inscriure tant dins l'univèrs foncional definit per *o* coma dins una referéncia estacada a mai arguments : consèrva, dins un tal contèxte, aquela informacion personala que i se pòt identificar sa definitud, son aptitud a èsser definible, tal lo supòrt de l'enonciacion, davant la produccion de cap de sequéncia, de proposicion. Aquò's pas lo cas, per contra, dels autres arguments completius, los quals an pas cap pus de contèxte qu'aquel assignat a la proposicion inclusiva, un contèxte non referencial, neutre.

Es ben çò qu'interditz de los desplaçar dins una posicion destacada d'ont ligarián un pronom personal *o*, se se tracta d'un subjècte subordinat puslèu que d'un regim, una desinècia verbala. Una ligason que seriá en realitat sonque indirècta puèi que s'establiriá mai que mai amb la frontièra finala del predicat inclusent de tals morfèmas. Aquestes pòdon far efectivament l'objècte d'un emplec autonòm ; un enonciat es susceptible de se cloure sus una relacion d'acòrdi o d'anafòra sens que lo primièr tèrme de la relacion siá present, sens que cap de constituent, destacat o non, venga apiejar la dicha relacion. Tot aquò revenent a dire que la posicion finala d'un enonciat contenant una desinècia o un pronom personals es referenciala, dobrís sus un univèrs personal, quand anaforiza pas, ela o l'objècte que concor a delimitar, lo pronom *o* : dins aqueste cas, es pas pus d'esséncia personala e se pòt èsser raportada jamai a una entitat relevant d'aquela categoria, es perqu'es tanben frontièra de predicat, es perque,

via una predicacion, s'assòcia a aquel subjècte que, contigú al seu antecedent, es casit de traches personals.

De traches personals dont contribuís, per sa natura meteís, a lo privar : òm compren aital l'impossibilitat, notada en II.a., d'introduire un subjècte principal al dintre d'una completiva complèxa pronominalizada. En vertut de sa contiguïtat amb *o*, aqueste eireta d'un estatut personal incompatible amb son contèxte proposicional especific e que cap de predicacion ven pas anullar : lo vèrbe, lo domèni acordat associat al dich subjècte clau pas la subordinada e es sens relacion amb lo neutre precitat.

Mas siam mai explicits per quant a l'impossibilitat de destacar un regim o un subjècte subordinat al sen d'una completiva pronominalizada. Se pòt admetre qu'una informacion personala es liurament assignabla a una expression definida. En d'autres mots, l'interpretacion d'aquela mena d'expression consistissent en un retorn cap a una identificacion, una enonciacion anteriora, sembla legitim de pausar qu'un argument definit es religat a la frontièra finala de la proposicion que concor a formar, siá dirèctament se se tracta d'un regim, siá, dins lo cas del subjècte - ne venèm de far l'ipotèsi al precedent paragraf - indirèctament, per l'intermediari del morfèma d'acòrdi portat pel vèrbe : tanlèu se claure, la proposicion opèra un retorn cap a aquela anterioritat discursiva que lo definit n'es la reproduccion, s'endeven quitament, e çai fasèm pas que reprene nòstra caracterizacion del fenomèn de destacament, qu'aquela anterioritat siá restituida dins lo contèxte immediat de la proposicion, que precedisca la proposicion ont a pas mai a figurar que jos la forma d'un segment anaforic, d'un element personal. Tot aquò doncas se l'entitat en question participa pas ela meteís d'un destacament, o, se tal es lo cas, se l'argument definit se confond amb lo començament d'aquel destacament. Dins la mena de configuracion evocada, un constituent destacat essent delimitat d'un biais univòc, avent *un* començament e *una* fin, un argument pòt gausir de l'estatut personal descrich tot escàs - se daissar assimilar materialament a un fragment de discors anterior - a l'unica condicion de representar l'amòrsa de la dislocacion ⁴.

Demòra a considerar, ara, lo caractèr inamovible dels definit lexicalament religats, al dintre d'una relativa, a una proposicion. S'a l'acostumat las expressions definidas pòdon

---

⁴Per rendre compatibla una tala vista amb nòstre tractament de (80), cal pausar qu'un definit non destacable es investit d'aquela valor personala de rigor qu'es lo neutre.

aparéisser simplament represas a un enonciat anterior, se dins lo cas general pòdon semblar tant solament restituir al dintre d'un novèl enonciat de sintagmas ja presents dins l'univèrs de la paraula, una tala valor anafòrica essent exprimida per lor possible destacament en cap de proposicion, la relativizacion permet d'acordar a la definitud una valor extrèmament contingenta, de la dissociar de l'univèrs en question. En d'autres tèrmes, la presuposicion es susceptible de far jogar lo fenomèn de coocurréncia puslèu que de successivitat, un antecedent se podent presupausar a una principala en foncion d'una relativa, e invèrsament.

Parièr ponch de vista sembla contradire la nòstra presentacion. L'antecedent de las relativas que çai se son taxadas « d'ordinàrias » s'es pogut diferenciar dels antecedents indefinits o apositius per son abséncia d'estatut argumental, per son independéncia referenciala relativament a la principala : avèm pogut admetre que la relativizacion interven davant o après l'insercion de l'antecedent dins una principala, escartant l'idèia d'una intervencion simultanèa dels dos fenomèns. Òr, venèm de suggerir que dins lo cas dels antecedents definits, relativa e principala son analisablas en tèrmes de coocurréncia puslèu que de succession, que de tals antecedents, e amb eles la relativa associada, an pas a èsser renviats a un discors precedissent la principala perque justament tròban dins aquesta un estatut referencial.

Una tala suggestion partís doncas del constat que dins los contèxtes ordinaris, non tematizats, sonque de definits acompanyats de relativa son refractaris al destacament. Tròba tota sa coeréncia tanlèu rapelar qu'una informacion personala pòt èsser sonque de rigor, qu'existís una categoria del neutre : cal admetre que la presuposicion, lo movement interpretatiu regressiu qu'una tala nocion designa, met pas solament en causa l'univèrs de las personas ; pòt implicar d'entitats intermediàrias entre un tal univèrs e la proposicion, d'entitats participant d'un meteís òrdre qu'aquesta, en un mot, de discors. Res non s'opausa doncas qu'òm estipule la possibilitat de renviar una sequéncia linguistica a una simple frontièira, a un simple començament. Que s'analisen doncas los antecedents definits estudiats en I coma de neutres, qu'òm i veja un limit puslèu qu'un exterior de la sequéncia.

Aquò en referéncia a la relativa associada dins d'abòrd. L'interpretacion i rapòrta l'antecedent a doas posicions : un subjècte personal, o pus exactament un vèrbe acordat amb un subjècte personal, e una proposicion. I deguès establir sonque lo primièr d'aqueles dos rapòrts, confeririá a l'antecedent un estatut referencial comparable a lo del dich subjècte : li

acordariá l'estatut d'aquelas expressions plenament referencialas que, quand toman d'èsser identificadas sus la basa d'una propietat negada, s'inscrivon dins una meteissa dualitat, fan jogar una meteissa « restriccion » que las personas. Mas l'antecedent se tròba en definitiva assimilat a una proposicion, representa pas mai qu'una subjectivitat estacada a un contengut predicatiu. D'aquí son caractèr neutre, sa valor de presupausat relatiu puslèu qu'absolut, e l'impossibilitat de lo destacar de la principala. Aquò dins los cases ont i jòga lo ròtle de subjècte tot lo mens. Cal efectivament far l'ipotèsi qu'un nom complement es en principi desprovesit de traches extrinsècs, que sonque es pertinenta dins una tala foncion sa valor intrinsèca (en particular, sa valor en nombre, en genre) : regits, los antecedents definits *paur*, *costuma*, *intencion* se daissan destacar en cap de proposicion, dins una posicion ont lor estatut de neutres es pas decelable. Perqu'i son pas sorsa de cap de relacion d'acòrdi doncas. E mai perqu'aquela posicion precedís la sequéncia allòc de li succedir, que se definís pas *a priori* coma referenciala, qu'escapa d'ausida a l'identificacion de traches referencials.

Lo dispositiu que se ven de metre en plaça permet de tractar tan plan de las construccions relativas organizadas altorn de *biais*. En vesent son rapòrt a un infinitiu mediatizat per una relativa - un subjècte, un predicat personals, *biais* ganha una cèrta autonomia referenciala : investit de la valor de neutre, se dissòcia del dich infinitiu lo qual, en consequéncia, se daissa liurament negar. En contrapartida, *biais* deu representar la causa d'una principala se definissent ela tanben en marge d'un univèrs personal : aquel estatut de neutre que lo nom precitat aquesís en se dissociant del sol constituent apte a lo casir d'un contengut, d'una extension non es res pus que lo de frontièira, d'articulacion entre doas entitats sintacticas analògas ⁵.

L'idèia qu'un antecedent definit siá passible d'un marcatge personal variable explica enfin qu'associat a un preterit dins la relativa, s'avère non destacable de la principala. A aqueste estadi, cal precisar que la correlacion es pas absoluta, que d'unas relatives al preterit presentan de caracteristicas totalament ordinàrias. Tala, per exemple, la de :

(84) *los collègas que (los) n'assabentèri (pas) (,) venguèron*

Tant coma un marcatge temporal, es doncas un vèrbe o una estructura argumentala qu'empacha la dislocacion d'un exemple coma (46a). Es efectivament extrèmament

---

⁵Lo caractèr mal format de l'interrogacion * *lo biais qu'aviá de lor respondre (pas) los fasiá inquietar ?* apareis, tanlèu raportat a lo de * *Miquèl, qu'an convidat, ven sopar ?*, imputable a un meteis esquèma causal subjacent.

versemblant qu'un itèm de la mena de *descobrir*, mas pas de *assabentar*, pòsca pas projectar mai d'un argument presupausat, personal ; passibla de remesa en causa pel liure jòc del discors, de la tematizacion, la diferéncia lexicala que se'n ven de far l'ipotèsi trobariá un rebut dins l'aptitud especifica de *descobrir* a regir un neutre, una proposicion, particularitat illustrada en :

(85) *l'estatua que descobriguèron que conteniá lor semblèt d'una granda beutat*

S'en parallèl l'òm admet que lo preterit, a la diferéncia de mai tempses o mòdes inserissent lo vèrbe dins un contèxte preestablit, indutz pas cap de modificacion de l'estatut personal de principi de sos arguments, òm poirà conclure a la valor de neutre del regim relativizat en (46a) e al caractèr non destacable de son antecedent ⁶.

Totes aqueles propausas corrobòran ben lo parallelisme entre relatives apositivas e raportadas a un indefinit d'una part, relatives ordinàrias de l'autra. Aquestas e aquelas rebaton la possibilitat per una expression nominala de figurar a la periferia de la proposicion inclusiva sens endorsar per aquò un autentic estatut personal. Una tala opcion pòt èsser exclusa per la tematizacion, lo bornatge d'aquela proposicion : las expressions que i se qualifcan coma una fin, los antecedents aposats, indefinits que, o avèm vist, se definisson primièr per una valor argumentala, per una integracion al predicat, apareisson pas pus alara coma los potencials tèmas d'una sequéncia avenidoira ; per çò qu'es de las expressions definidas, sèrvan aquel estatut de presupausat, aquel estatut personal que las caracteriza a la sola condicion de començar o, se l'òm preferís, de precedir la proposicion tematizada. Un estatut dont las pòt egalament privar, e aquò d'ausida, dins quin contèxte que siá, lor assimilacion a una proposicion per via de relativizacion. Las expressions en question veson dins tal cas lor valor personala neutralizada e pòdon pas aparéisser jos la forma d'un pronom dins la relativa ont una tala assimilacion se produetz, e mai aquel mòde de representacion demòre possible dins la

---

⁶En favor d'una tala ipotèsi milita la distincion sistematica qu'opèra lo preterit entre primièira e tresena persona (l'imperfach o lo subjontiu essent susceptibles d'alinhari aquela sus aquesta). Notem de mai que l'equivaléncia que se pòt supausar entre una completiva e un argument nominal (lo locatiu de (46a)) (o quitament una posicion argumentala non replida, cf. *l'estatua que (*la) descobriguèron lor semblèt d'una granda beutat*), aquela equivaléncia, doncas, rend compte de l'alternància entre la subordinada de (10) e *la peur qu'aviá d'un oblit* (una estructura sens represa pronominala ni negacion possiblas analòga tan plan a *la demonstracion que faguèt d'aquel teorèma*) (lo darrièr antecedent definit non pronominalizable que nos demòre de citar dins aquel article es *pauc* (dins *lo pauc d'argent que ganhava li sufisiá a pena per s'avidar*, per exemple), un nom qu'apareis destinat a articular dos domènis proposionals (cf. la correlacion *ganhava a pena pro d'argent per s'avidar*)).

principal. Per reprene dins de tèrmes leugièrament diferents çò que s'es mai abançat aquí dessús, res non s'opausa a la pronominalizacion d'una expression nominala desprovesida d'una vertadièira extension, d'una extension personala, res non s'opausa al destacament d'una expression nominala neutra quand tomba d'èsser complement ; çò que n'empacha lo destacament quand se qualifica coma subjècte, es qu'un subjècte destacat es necessàriament segondat, l'acòrdi essent en principi un fenomèn local, per la frontièira iniciala de la proposicion, una frontièira neutra que lo definís el coma personal ⁷.

Aquelas especulacions tròban una confirmacion dins lo fenomèn de complexificacion de las relatives. Efectivament, semblablas subordinadas son susceptiblas d'inclure de proposicions incidentas o intercalàrias sonque s'autorizan una represa pronominala. A :

- (86) (a) *sabi que lo libre que (dises que) (lo) li as conselhat es en anglés*
 (b) *sabi qu'a crompat lo libre que (dises que) (lo) li as conselhat*
 (c) *sabi que Miquèl, que (dises que) (l) an convidat, ven sopar*
 (d) *sabi qu'a crompat un libre que (dises que) (lo) li as conselhat*
 (e) *o sabi, que lo libre que (dises que) (lo) li as conselhat es en anglés*

opausem :

- (87) (a) *o sabi, qu'a crompat lo libre que (*dises que) (*lo) li as conselhat*
 (b) *o sabi, que Miquèl, que (*dises que) (*l) an convidat, ven sopar*
 (c) *o sabi, qu'a crompat un libre que (*dises que) (*lo) li as conselhat*
 (d) *la paur que (*dises que) (*l) aviá d'oblidar*

Existís pr'aquò :

- (88) (a) *aviá una camisa que (me soveni que) (la) li coneissiái pas*
 (b) *aviá una votz que (*me soveni que) (la) li coneissiái pas*

Un tal contrast apèla las ipostèsis seguentas : las proposicions incidentas de (86), que meton en causa un referent aparentat al subjècte d'enonciacion, se rapòrtan a d'antecedents personals ; l'indefinit de (88b) eireta pas de cap d'extension pròpria, de valor personala del predicat censat de lo referenciar : tals los antecedents definits *paur, costuma, intencion*, pòt pr'aquò èsser representat per un pronom tanlèu participar d'una predicacion segondària, tanlèu integrar, dins lo seu cas, la relativa.

En conclusion, la possibilitat de represa pronominala coïncidís dins d'abòrd amb la de reconéisser dins un antecedent un destacament : s'observa pas quand aqueste es assimilat a un constituent present dins la relativa o que, contengut per una proposicion tematizada, i ocupa

---

⁷ La neutralizacion d'un subjècte personal pòt èsser, dins una estructura tala (13) en particular, explicita (cf. *la paur qu'aviá, aquò èra d'oblidar*).

pas la posicion iniciala. Aquela analisi de l'antecedent coma un element destacat essent una condicion necessària mas non pas sufisenta per que i s'atribuisca un estatut personal ⁸.

BIBLIOGRAFIA

ALIBERT Loís

1976 *Gramatica occitana (segon los parlars lengadocians)*, Montpelhièr, CEO

CAMPROUX Charles

1958 *Etude syntaxique des parlars gévaudannais*, París, PUF

CHOMSKY Noam

1987 *La nouvelle syntaxe*, París, Le Seuil

1995 *The Minimalist Program*, Cambridge (Mass.), the MIT Press

FEUILLET Jean

1983 *La syntaxe des relatives dans un parler occitan du Rouergue*, *LINX n°8 (Revue de Recherches Linguistiques de l'Université de Paris X-NANTERRE)*, p.97 a p.139

2002 *Relativisation, parataxe et syntaxe en occitan et en français*, Tèsi de Doctorat, Universitat de París VIII

GODARD Danièle

1986 *Propositions relatives, relation anaphorique et prédication*, Tèsi de Doctorat d'Etat, Universitat de París VII

1992 *La syntaxe des relatives en français*, Editions du CNRS

LAFONT Robert

1968 *La phrase occitane*, París, PUF

MILNER Jean-Claude

1978 *De la syntaxe à l'interprétation*, París, Le Seuil

1982 *Ordres et raisons de langue*, París, Le Seuil

1989 *Introduction à une science du langage*, París, Le Seuil

RONJAT Jules

Grammaire Istorique (sic) des parlars provençaux modernes, Montpelhièr 4 vol., 1930-32-37-41

SICRE Paul

1907 *Eléments de grammaire du dialecte de Foix*, Escolo deras Pireneos (1972)

VERGNAUD Jean-Roger

1974 *French Relative Clauses*, tèsi del MIT

© **Linguistica Occitana 4 (decembre de 2005) [www.revistadoc.org]**

© **Joan Fulhet – 2005**

---

⁸ Una tala conclusion permetriá de tornar a las relativas sens pronom personal ni relatiu citadas dins l'introduccion : pas jamai complèxas, aquelas subordinadas constituïsson, conjonchament amb un antecedent non personal, una dislocacion.